FACULTEIT
RECHT EN CRIMINOLOGIE

BOUWEN AAN VERTROUWEN: DE WISSELWERKING TUSSEN POLITIE EN SOCIO-PREVENTIEVE ACTOREN IN DE STRIJD TEGEN RADICALISERING IN WEST-VLAANDEREN

EEN KWALITATIEVE ANALYSE

Aantal woorden: 17848

Zoë Bouttry
Studentennummer: 02100268

Promotor: Prof. dr. Wim Hardyns
Commissaris: Jolina Raes

Masterproef voorgelegd voor het behalen van de graad master in de Criminologische Wetenschappen

Academiejaar: 2024 – 2025

UNIVERSITEIT
GENT

Abstract

Introduction and literature review. Policy attention to radicalization has significantly increased since 9/11. In Belgium, this led to the establishment of a multidisciplinary coordination body, based on both preventive and repressive approaches. Trust is identified as the key success factor in achieving effective outcomes in these discussions. It is therefore crucial to explore how trust is built and how potential barriers are addressed. The context in which the coordination takes place can also be influenced by various factors, such as political dynamics, population growth, and case-specific differences. However, the specifics of these factors have not yet been examined in Flanders. This study aims to investigate both factors by answering to the following question: *'How does the level of trust between the police and socio-preventive actors influence the effectiveness of their collaboration in preventing radicalisation in municipalities in West Flanders?'*

Methodology. This master's thesis uses semi-structured qualitative interviews. A total of ten interviews were conducted, and the transcripts were subsequently analysed using NVivo. The respondents were selected from various municipalities in West Flanders.

Results. Two key trends emerged, the role of trust in multidisciplinary collaboration for radicalization prevention and the contextual factors shaping these collaborations. The first section is about trust. Most municipalities report strong trust, built through direct contact, clear agreements, open communication, networking, stability, and awareness of pitfalls. One municipality, still in its early phase, is working to establish this foundation. Distrust can arise, this is often seen among partners linked to education institutions. Staff turnover can cause further distrust among the partners. The second part focuses on the contextual factors. Since the October 2024 elections, there were governance changes in some of the municipalities. These changes have led to logistical adjustments, such as meeting frequency, but not to changes in importance. Case-specific changes are driven by supra-local phenomena, not by changes in the municipality itself. Finally, many municipalities lack systematic evaluation processes, limiting opportunities to assess and enhance the effectiveness of their approaches.

Conclusion. This study underscores the pivotal role of trust in collaboration between police and socio-preventive actors, as it directly impacts information-sharing and operational effectiveness. External factors, such as resource availability and political context, significantly influence disparities in effectiveness across municipalities. Key challenges include lingering mistrust, insufficient systematic evaluations and complexities like cross-jurisdictional cases. Addressing these gaps is essential to improve the impact of LIVC-R operations in West Flanders.

Trefwoorden: LIVC-R – vertrouwensrelatie – contextfactoren
Keywords: Multidisciplinary collaboration network – trust – contextual factors

Dankwoord

Met het indienen van deze masterproef, als sluitstuk van mijn vierjarige traject in de Criminologische Wetenschappen, neem ik afscheid van een bijzondere periode in mijn leven. Graag wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om iedereen te bedanken die op enige wijze heeft bijgedragen aan het succes van dit traject.

Allereerst wil ik mijn oprechte dank uitspreken aan dr. Noël Klima. Dankzij zijn introductie in dit fascinerende onderwerp raakte ik geïnspireerd om me verder in dit onderzoek te verdiepen. Zijn begeleiding in het vorige academiejaar legde een sterke basis voor deze masterproef.

Daarnaast gaat mijn dank uit naar mijn huidige promotor, Prof. dr. Wim Hardyns, en commissaris, mevrouw Jolina Raes. Hun continue begeleiding, waardevolle inzichten en constructieve feedback tilden dit onderzoek naar een hoger niveau. Professor Hardyns, uw expertise en visie als gerenommeerd wetenschapper zullen mij altijd bijblijven. Mevrouw Raes, uw geduld en de tijd die u steeds vrijmaakte om mijn vragen te beantwoorden, waren van onschatbare waarde.

Ook de voormalige medewerker van het VVSG ben ik zeer erkentelijk voor zijn medewerking en steun bij het opstarten van mijn onderzoek door contactpersonen aan te reiken. Mijn dank gaat verder uit naar alle respondenten die bereid waren hun inzichten en ervaringen te delen. Zonder hun waardevolle bijdragen zou dit onderzoek niet mogelijk zijn geweest.

Tot slot wil ik mijn persoonlijke kring bedanken. Mijn vrienden, jullie waren een enorme steun tijdens deze jaren en brachten altijd de nodige afleiding en motivatie – *never back down, never give up*! Mijn ouders wil ik bedanken voor de kans om verder te studeren en voor hun onvoorwaardelijke steun. Aan mijn zus, bedankt voor je rol als persoonlijke studiebegeleider en taalpurist, je hulp was onmisbaar.

Met grote waardering en dankbaarheid sluit ik hiermee dit hoofdstuk af!

Zoë Bouttry
Veurne, 15 mei 2025

Lijst van gebruikte afkortingen

AG	Anonieme Gemeente
AI	Artificiële Intelligentie
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CAW	Centrum Algemeen Welzijnswerk
CLB	Centrum Leerlingen Begeleiding
COPPRA	*Community Policing Preventing Radicalisation & Terrorism*
DJSOC/Terro	De centrale directie van de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit en terrorisme
EMMA	*Evaluation and Mentoring of Multi-Agency approaches to violent radicalisation*
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
IO	*Information officer*
LIVC-R	Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake Radicalisme, extremisme en terrorisme
LTF	*Local Task Force*
MOR	Multidisciplinair Overleg Radicalisering
NTA	Nuance door Training en Advies
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
SO	socio-preventieve organisatie
Strategie T.E.R	Strategie Extremisme & Terrorisme
VSSE	Veiligheid van de Staat
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Inhoudstafel

Abstract I
Dankwoord II
Lijst van gebruikte afkortingen III
Inhoudstafel IV
1. Inleiding 1
1.1 Probleemstelling 1
1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen 3
1.3 Uiteenzetting 4
2. Theoretisch kader 5
2.1 Werking van de LIVC-R in Vlaanderen 5
2.1.1 Wettelijk kader 5
2.1.2 Structuur en werking 7
2.2 Vertrouwensrelatie 8
2.2.1 Wettelijke basis 8
2.2.2 Belang van vertrouwen en informatiedeling in de LIVC-R 9
2.2.3 Invloed van de vertrouwensrelaties 10
2.3 Contextuele invloed op radicalisering en detectieverschillen 12
2.3.1 Rol van de (politieke) context en geografische factoren 13
3. Methodologie 15
3.1 Kwalitatief onderzoek als diepgaande analyse 15
3.1.1 Semigestructureerde interviews 15
3.1.2 Ethische overwegingen 16
3.1.3 Respondenten 18
3.1.4 Dataverzameling 19
3.1.5 Dataverwerking 20
3.2 Conceptualisering 21
3.2.1 Politie 21
3.2.2 Socio-preventieve organisaties 21
3.2.3 Radicalisering 21
3.2.4 West-Vlaamse Gemeenten 22
3.2.5 LIVC-R 22
4. Resultaten 23
4.1 Organisationele verschillen 23
4.1.1 Logistieke verschillen 23

4.1.2 Kennisvariaties 27
4.2 Vertrouwen 32
4.2.1 Mechanismen voor vertrouwen 32
4.2.2 Knelpunten 40
4.2.3 Wantrouwen 42
4.2.4 Oplossingen 46
4.3 Contextuele verschillen 48
4.3.1 Invloed van de politieke context 48
4.3.2 Casuïstiek 49
4.3.3 Gebruik van evaluatietools 52
4.4 *Best practices* 53
5. Discussie 55
5.1 Vertrouwen 55
5.2 Contextuele verschillen 56
5.3 Beperkingen van het onderzoek 58
5.4 Aanbevelingen 58
6. Conclusie 60
7. Bibliografie 61
7.1 Grijze Literatuur 61
7.2 Academische literatuur 62
8. Bijlagen VI
8.1 Topiclijst VI

1. Inleiding

1.1 Probleemstelling

De laatste jaren is er een groei in de radicaliseringsproblematiek te Vlaanderen, dit brengt heel wat problemen met zich mee. Coolsaet (2019) duidt dit exceptioneel, de auteur geeft aan dat *"Radicalization' has a twisted history. At every turn, it gained a new meaning without shedding the existing one'* (p. 29). In België kwam de problematiek nadrukkelijk op de agenda na de aanslagen van 2016 (VVSG, 2022). Een kleine tien jaar later blijft deze kwestie bijzonder actueel. Artikels wijzen er voortdurend op dat radicalisering en extremisme blijven bestaan en zich in steeds meer verschillende vormen manifesteren. Zo berichtte Goethals (2025) over '*Angstaanjagend: online geradicaliseerde jongeren koesteren wrok tegen het diverse Brussel'*, terwijl LGE (2025) rapporteerde over *'Dader steekpartij in Oostenrijk was geradicaliseerde aanhanger van IS'.* Deze diversiteit blijft uitdagingen vormen in de optimale aanpak van de problematiek (VVSG, 2022).

Hoewel de problematiek al sinds 2016 beleidsaandacht kent in België, blijft ze bijzonder actueel. Tussen 2017-2019 stagneerde het aantal officiële gekende casussen en leek de maatschappij terug zijn 'normale' gang te gaan. Kort daarna brak de COVID-19-pandemie uit, wat leidde tot een verdere isolatie van problematische individuen die via online media verder overspoeld raakten met allerlei radicale ideeën. Deze crisis bood een duidelijke voedingsbodem voor verdeeldheid en verspreiding van desinformatie, wat een verdere radicalisering van die individuen in de hand werkte (VVSG, 2022). Met radicalisering wordt een proces bedoeld dat geleidelijk begint en daarna verder escaleert, waarbij de beginstadia meestal intern verlopen en onzichtbaar zijn voor de omgeving. Het begint met radicale meningen, die op zich de samenleving kunnen verrijken, maar in het geval van radicalisering in gewelddadige of haatdragende uitingen kunnen veranderen en zo een fundamentele dreiging voor de samenleving vormen (Federale Overheidsdienst Justitie, 2022).

Vermits radicalisering diverse processen kent, is een puur repressieve aanpak niet toereikend (Solhejll et al., 2022). In het verleden is dit criminaliteitsfenomeen vaak beantwoord met een *top-down*-beleid, waarbij eerst op nationaal vlak beleidsmaatregelen getroffen zijn, zodat een lokaal politiebeleid er dan mee aan de slag kon gaan. De uitingsvormen van radicalisering zijn echter zodanig heterogeen dat een *single-agency*oplossing tekortschiet (Mazerolle et al., 2021; Hardyns et al., 2022b; Ware et al., 2023). Deze ontoereikendheid wordt perfect geïllustreerd in de datadiscrepantie. De politie reageert enkel repressief, waarbij gefocust wordt op het

eindstadium van een radicaliseringsproces. Preventief kan reeds opgetreden worden waarbij uiteindelijke gewelddadige radicalisering vermeden wordt, dit valt echter niet onder het politiebestek. De federale politie onderzocht in 2023 twintig gevallen van gedrag dat in relatie stond met gewelddadige radicalisering in Vlaanderen. Daarbij zagen ze een stijging van 81% ten opzichte van 2022 (Federale Politie, 2023). Om die verdere stijging tegen te gaan, kan preventie een belangrijke rol spelen, aangezien het kan voorkomen dat radicalisering zich volledig ontplooit en zo het eindstadium bereikt. Het preventiebeleid vindt oorsprong in een multidisciplinaire coöperatie tussen politionele en socio-preventieve actoren. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) monitort de vroeg detectie van radicalisering en stelt vast dat twee op de drie Vlaamse gemeenten signalen van radicalisering rapporteerden (VVSG, 2022).

Traditionele veiligheidsmaatregelen schieten duidelijk te kort, daarom beschikt België over een multidisciplinaire en gecoördineerde aanpak die de expertise van verschillende actoren integreert om complexe maatschappelijke problemen effectief aan te pakken of te voorkomen (OCAD, 2021; Mazerolle et al., 2021; Ware et al., 2023). België heeft sinds 2018 een multidisciplinaire en gecoördineerde aanpak ontwikkelt, die wettelijk verplicht is om de expertise van verschillende actoren te integreren om zo complexe maatschappelijke problemen effectief aan te pakken of te voorkomen[1]. Deze wet voorziet erin dat burgemeesters een overlegorgaan dienen op te richten en de belangrijkste lokale partners dienen aan te schrijven. Door mensen met verschillende perspectieven, kennisvormen en vaardigheden bij elkaar te brengen, kunnen er namelijk goed gefundeerde en daadkrachtige preventieprogramma's uitgeschreven worden (Gander-Zaucker, 2023).

Een multidisciplinaire aanpak, die het volledige radicaliseringsproces bestrijkt, is veelbelovend. Zo kan een optimale samenwerking beloftevolle resultaten opleveren, terwijl een samenwerking met hiaten eerder contraproductieve effecten kan opleveren. Hierdoor moet aan enkele essentiële randvoorwaarden voldaan worden om een robuust netwerk op te bouwen dat uitsluitend aan positieve uitkomsten bijdraagt (Dorme et al., 2022). Een belangrijke kracht van zo'n multidisciplinair netwerk is dat verschillende perspectieven samenkomen om een gemeenschappelijk doel te bereiken. Deze samenwerking steunt op een vertrouwensband. Als

[1] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

die ontbreekt, ondermijnt dit de finaliteit van de samenwerking. Daarnaast wordt de effectiviteit van LIVC-R's beïnvloed door contextuele factoren, zoals gemeenten en steden die variëren in omvang, beschikbaarheid van middelen, het aantal actoren dat deelneemt en hun betrokkenheid. Zo kunnen grotere gemeenten doorgaans meer middelen uitgeven dan kleinere gemeenten, wat een significant effect heeft op de samenwerking (Gill & Thompson, 2017). Als een LIVC-R-werking faalt door een gebrek aan vertrouwen, tegenstrijdige doelstellingen, een beperkte informatiestroom en contextuele beperking, dan kan dat ernstige gevolgen hebben om radicalisering te voorkomen (Dorme et al., 2022).

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

De optimale LIVC-R-werking wordt onmiskenbaar beïnvloed door diverse factoren. Deze masterproef richt zich op de contextuele en vertrouwensgerelateerde aspecten die de effectiviteit van deze samenwerkingsverbanden bepalen. Meer specifiek zal onderzocht worden welke vormen van vertrouwensrelaties bestaan tussen politiediensten en socio-preventieve actoren en hoe deze relaties de efficiëntie van de samenwerking beïnvloeden.

De wet van 2018 maakt de werking van de LIVC-R verplicht, maar laat ruimte voor interpretatie met betrekking tot operationele specificaties, middelen en contextuele aanpassingen. Het is dus relevant om te analyseren hoe de implementatie van de LIVC-R-werking verschilt tussen gemeenten en hoe contextfactoren deze werking beïnvloeden. Deze elementen zullen bestudeerd worden aan de hand van semigestructureerde kwalitatieve interviews.

Daarnaast draagt deze masterproef bij aan evaluatieve doelstellingen. Enkele jaren geleden is namelijk op basis van academisch onderzoek een evaluatietool ontwikkeld, om de effectiviteit van de LIVC-R-werking te beoordelen en potentiële verbeterpunten te identificeren (Hardyns et al., 2022a). De interviewdata en analyses stellen de geselecteerde LIVC-R's in staat hun werking kritisch te evalueren en de *best practices* te adopteren.

Om die doelstelling te bereiken wordt het concreet gemaakt in een centrale onderzoeksvraag: '*Hoe beïnvloedt het vertrouwensniveau tussen politie en socio-preventieve actoren de effectiviteit van hun samenwerking bij de preventie van radicalisering in West-Vlaamse gemeenten?*'

Aangezien dit onderzoek een tweevoudig doel wil nastreven op basis van de overkoepelende onderzoeksvraag, zijn de volgende subvragen geformuleerd rond vertrouwen en de invloed van contextuele factoren.

Welke invloed heeft het vertrouwensniveau op de samenwerking tussen beide partners?

Hoe wordt het vertrouwen tussen politie en socio-preventieve actoren in de verschillende gemeenten opgebouwd?

Welke factoren zorgen voor wantrouwen tussen politie en socio-preventieve actoren?

Hoe beïnvloedt de mate van vertrouwen de uitwisseling van informatie en besluitvorming binnen LIVC-R's?

Welke relatievormen liggen aan de basis van dit vertrouwen?

Welke invloed hebben externe factoren op de samenwerking tussen beide partners? .

Hoe verschillen gemeenten op vlak van grootte, middelen en samenstelling van actoren binnen de LIVC-R's?

Welke invloed heeft de politieke context op de werking van de LIVC-R?

Welke verschillen zijn er in aard en manifestatie van radicalisering?

Welke verschillen zijn er in evaluatie?

1.3 Uiteenzetting

Deze masterproef begint met een uiteenzetting van het theoretisch kader, dat de basis vormt voor het verdere empirisch onderzoek. Het behandelt de werking van LIVC-R's in Vlaanderen, vertrouwensrelaties en contextfactoren.

Daarna volgt de methodologie, waarin de gehanteerde onderzoeksmethode, dataverzameling, dataverwerking, conceptualisering en ethische aspecten worden toegelicht. De resultaten van het empirische onderzoek geven inzicht in de werking van specifieke LIVC-R's in West-Vlaanderen. De onderzoeksvragen worden in dit deel behandeld aan de hand van citaten uit de semigestructureerde kwalitatieve interviews.

In het slotgedeelte van deze masterproef worden de beperkingen van het onderzoek besproken, evenals aanbevelingen gedaan, gevolgd door een conclusie die de belangrijkste inzichten van het onderzoek samenvat.

Dit onderzoek benut de mogelijkheden die *artificiële intelligentie* (AI) biedt. AI is ingezet als schrijfassistent bij het verwoorden en verbeteren van bepaalde zinnen.

2. Theoretisch kader

2.1 Werking van de LIVC-R in Vlaanderen

In Vlaanderen is een strategie ontwikkeld voor de preventie van radicalisering, waarbij politie en socio-preventieve actoren samenwerken om casussen gezamenlijk te bespreken. Deze samenwerking wordt ondersteund door een wettelijke grondslag (Pauwels & De Waele, 2022).

2.1.1 Wettelijk kader

Sinds de aanslagen in de Verenigde Staten hebben talrijke landen strategieën ontwikkeld om terrorisme te voorkomen en inperken. In veel Westerse landen leidde dit tot multidisciplinaire samenwerkingsmodellen, die radicalisering en gewelddadig extremisme moeten tegengaan (Haugstvedt & Tuastad, 2023). Ook in België bleken deze feiten een invloed te hebben, zo gaf 78% van de Belgische respondenten in Eurobarometer 56 aan bang te zijn voor internationaal terrorisme (Bures, 2010).

Ondanks de publieke bezorgdheid zijn er pas in 2015 concrete beleidsinitiatieven genomen, met de oprichting van de Nationale Veiligheidsraad bij Koninklijk Besluit van 28 januari 2015. Dit orgaan coördineert veiligheidsthema's tussen verschillende instanties, zoals de bevoegde ministers, VSSE, OCAD, etc. en bepaalt tevens de nationale veiligheidsprioriteiten[2].

Hieruit volgden de oprichting van de Nationale en Lokale Task Forces, twee overlegplatformen die de informatie-uitwisseling tussen de nationale en de lokale veiligheidsinstanties mogelijk maken ter opvolging van Foreign Terrorist Fighters, Homegrown Terrorist Fighters en haatpropagandisten (Hardyns & Bruggeman, 2016).

In 2018 werd een wettelijke basis geïntroduceerd die voorziet in de formele specificatie van partners, casuïstiek en de omgang met het beroepsgeheim tijdens het overleg. De Wet van 30 juli 2018, betreffende de oprichting van Lokale Integrale Veiligheidscellen inzak Radicalisme, Extremisme en Terrorisme, markeerde een belangrijke stap in de institutionalisering van deze overlegstructuren[3]. Deze wettelijke basis wordt verder vertaald binnen de kaderstrategie 'Strategie Extremisme en Terrorisme' (Strategie T.E.R) en bepaalt dat burgemeesters verplicht een LIVC-R moeten organiseren en dat zij aan het hoofd van het overlegorgaan moeten zetelen.

[2] KB van 28 januari 2015 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad, *BS* 30 januari 2015.
[3] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

Officieel is de burgemeester dus de coördinator van het overlegorgaan en vormt zo de ruggengraat van de LIVC-R's, waarbij hij/zij ten allen tijde strikt neutraal dient te blijven[4]. Officieel moet de coördinator de interacties tussen de actoren managen en toezicht houden op het overlegorgaan, om een praatbarak te voorkomen. Hoewel de coördinator dus een neutrale houding dient aan te nemen, is dat niet evident vanwege de eigen visie die zijn of haar officiële functie met zich meebrengt. In de praktijk blijkt de voorzitter niet steeds de burgemeester te zijn, maar wel een gemeenteambtenaar of *information officer* (De Waele & Van Mele, 2022b; OCAD, 2024). Vervolgens stelt de wet dat de korpschef/*information officer* van de lokale politie, burgemeester en gemeenteambtenaar wettelijk verplicht zijn om aan het overleg deel te nemen. Verder kunnen er ook andere bevoegden aan deelnemen, zoals personeelsleden van de gemeente en andere leden of diensten die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten behoren[5]. Op deze manier laat de wet heel wat ruimte voor de gemeenten om een gepersonaliseerd overlegorgaan op te zetten. De LIVC-R heeft namelijk als doel om een gepersonaliseerd opvolgingstraject te voorzien voor de aangebrachte casussen[6]. Tot slot legt deze wet spreekrecht wettelijk vast[7] met de officiële implementatie van artikel 458 ter van het Strafwetboek[8].

Om duidelijke specificaties binnen de Vlaamse wetgeving te garanderen, werd op 21 mei 2021 het decreet vastgesteld dat de machtiging en modaliteiten regelt voor de Vlaamse actoren die deelnemen aan de Lokale Integrale Veiligheidscellen Radicalisering. Daarbij zijn er binnen dit kader aanvullende regels vastgesteld omtrent de verwerking en bescherming van persoonsgegevens[9].

De wettelijke bepalingen hebben geleid tot de huidige structuur van de LIVC-R's, die zich primair richten op lokale preventie, vroegtijdige detectie en re-integratietrajecten van individuen in het radicaliseringsproces. De multidisciplinaire samenstelling, bestaande uit

[4] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.
[5] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.
[6] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.
[7] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.
[8] KB van 28 januari 2015 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad, *BS* 30 januari 2015.
[9] Decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 9 juli 2021.

zowel lokale maatschappelijke actoren als veiligheidsdiensten, vormt de kern van deze aanpak. (Ellis et al., 2020)[10]. Dankzij de diversiteit van de betrokken actoren is een gepersonaliseerde aanpak mogelijk, wat bijdraagt aan een effectieve behandeling van uiteenlopende casussen (OCAD, 2021).

2.1.2 Structuur en werking

De werking van de LIVC-R is georganiseerd rond twee overlegplatformen – een strategische en een operationele tafel – die worden vormgegeven via rondetafelgesprekken waarbij de actoren in dialoog treden (OCAD, 2021). De strategische tafel vervult een toezichthoudende rol en stuurt de operationele tafel aan, terwijl die zich op casemanagement met vroegdetectie als primaire doelstelling richt. Binnen het operationele overleg worden casussen besproken van individuen met risico op radicalisering, aangebracht door iedere deelnemende actor (OCAD, 2022).

Het centrale doel van de LIVC-R is voorkomen dat een sociaal probleem evolueert tot een veiligheidsprobleem (De Waele & Van Mele, 2022b). Door individuen in het radicaliseringsproces op te volgen en escalatie te voorkomen, wordt gewelddadig extremisme proactief aangepakt. Hierbij wordt het afgelegde traject van het individu geëvalueerd en indien noodzakelijk doorverwezen naar de Local Task Forces (LTF) voor reactieve en repressieve opvolging. De *information officer* fungeert als schakel tussen de LIVC-R en de LTF en is de enige actor die aan beide overlegorganen deelneemt. Hoewel het werkingsgebied van de LIVC-R beperkt blijft tot specifieke steden of gemeenten, kunnen om praktische redenen samenwerkingsverbanden tussen gemeenten ontstaan, zoals bij gefusioneerde gemeenten/politiezones. Hoewel LTF's kunnen zorgen voor aansturing van de ene naar de andere LIVC-R, mag hier niet automatisch op gerekend worden. Indien een geradicaliseerde persoon verhuist, ligt de verantwoordelijkheid bij de burgemeester van de verlatende gemeente om de ontvangende gemeente te informeren (OCAD, 2022).

Al geruime tijd beschouwt de Vlaamse Overheid de preventie van gewelddadige radicalisering als een beleidsprioriteit. In het kader daarvan wordt geïnvesteerd in diverse projecten om lokale overheden te ondersteunen bij de vroegtijdige detectie van radicaliseringssignalen. Een van

[10] Decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 9 juli 2021.

deze initiatieven betreft de oprichting van de 'Expertenpool Gewelddadige Radicalisering en Extremisme' die gespecialiseerde ondersteuning biedt aan lokale besturen die geconfronteerd worden met acute of escalerende problematieken op het terrein. Het ondersteuningsaanbod wordt gerealiseerd door vijf organisaties, die elk een specifiek expertisedomein vertegenwoordigen (Vlaamse Overheid, z.d.).

2.2 Vertrouwensrelatie

In België is er een solide juridische basis voor het functioneren van de LIVC-R's. De effectiviteit van deze overlegorganen wordt echter niet uitsluitend bepaald door de wettelijke voorzieningen, maar hangt in sterke mate af van de succesvolle samenwerking tussen de betrokken actoren. Een dergelijke samenwerking wordt gevormd door drie cruciale elementen: transparantie, vertrouwen en informatie-uitwisseling, die onderling verbonden zijn via een dynamisch proces. Deze elementen moeten cumulatief worden gerealiseerd, aangezien een disfunctie in een van deze aspecten kan leiden tot een verstoorde samenwerking, wat de doelstellingen van de LIVC-R kan ondermijnen (Dorme et al., 2022).

2.2.1 Wettelijke basis

De LIVC-R-werking is primair gebaseerd op informatiedeling. In België is op 6 juli 2017 artikel 458 ter aan het Strafwetboek aangepast[11], waarmee de organisatie van casusoverleg tussen diverse beroepsgeheimhouders mogelijk wordt gemaakt. Om deze interdisciplinaire samenwerking binnen de LIVC-R context te waarborgen, wordt het beroepsgeheim verankerd in artikel vijf van de wet op de LIVC-R's van 2018[12]. Het artikel hanteert het principe van spreekrecht, in plaats van spreekplicht, waardoor deelnemers vrij kunnen beslissen welke informatie zij wensen te delen (OCAD, 2022).

Daarnaast zijn alle deelnemers wettelijk verplicht tot geheimhouding, wat inhoudt dat informatie die binnen het overleg wordt gedeeld, niet buiten de muren van het overleg mag worden verspreid. Deze geheimhoudingsplicht is in het bijzonder van belang voor politionele actoren, omdat hun informatie vaak van gevoelige aard is. Het overtreden van deze plicht kan leiden tot sancties (De Waele & Gebhard, 2021; OCAD, 2022).

[11] Wet van 6 juli 2017 houdende de vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie, *BS* 24 juli 2017.

[12] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

2.2.2 Belang van vertrouwen en informatiedeling in de LIVC-R

LIVC-R-werking is een preventief orgaan, met als doel vroegtijdige detectie van radicalisering. Aangezien radicalisering zich vaak onder de radar afspeelt, worden signalen doorgaans als eerste opgevangen door de directe omgeving van het individu. Het is daarom essentieel dat socio-preventieve actoren – spilfiguren – deelnemen aan het overleg en dat zij zich comfortabel voelen om informatie te delen over hun cliënten. Deze actoren, die rechtstreeks contact hebben met de betrokken individuen, zijn vaak het beste in staat om gedragsveranderingen waar te nemen en ze te interpreteren (Pauwels & De Waele, 2022). Politionele actoren beschikken vooral over reactieve, formele data zoals strafregisters en incidentmeldingen. Hierdoor zijn zij bij vroegdetectie afhankelijk van socio-preventieve actoren voor context specifieke, informele data (Ellis et al., 2020).

Repressieve en politionele opsporing alleen is duidelijk onvoldoende om de problematiek van radicalisering effectief te adresseren. Vroegtijdige interventie is essentieel om de impact van radicalisering op de samenleving te minimaliseren en beheersbaar te houden (OCAD, 2021). Deze multidisciplinaire aanpak creëert echter een wederzijdse afhankelijkheid tussen de betrokken actoren, wat een zekere kwetsbaarheid met zich meebrengt. Wanneer actoren zich niet comfortabel voelen om informatie te delen, zullen zij dat in veel gevallen nalaten (De Waele & Van Mele, 2022a). De terughoudendheid speelt onder socio-preventieve actoren een belangrijke rol. Wanneer zij de perceptie hebben dat de gedeelde informatie primair voor veiligheidsdoeleinden wordt ingezet, wordt de drempel om hun beroepsgeheim te doorbreken significant verhoogd. Dit terughoudende gedrag is doorgaans ingegeven door de vrees dat het delen van informatie de vertrouwensrelatie met hun cliënten kan schaden (Pauwels & De Waele, 2022). Uit onderzoek blijkt dat de mate van vertrouwen een cruciale factor is in de kwaliteit van informatie-uitwisseling (De Waele & Van Mele, 2022b). Het zou namelijk tot zo'n 64% van de variatie in de kwaliteit van gedeelde informatie verklaren, waaronder de frequentie van overleg, de hoeveelheid en de diepgang van gedeelde gegevens, en de bereidheid om specifieke achtergrondinformatie en namen van individuen te delen (Gill & Thompson, 2017).

2.2.3 Invloed van de vertrouwensrelaties

De mate van vertrouwen vertaalt zich praktisch in vertrouwensrelaties, die tijdens de samenwerking worden opgebouwd (Solhejll et al., 2022). Het type vertrouwensrelatie dat ontwikkeld kan worden, wordt bepaald door vier fundamentele dimensies: competentie, welwillendheid, integriteit en voorspelbaarheid. Competentie verwijst naar de bekwaamheid en expertise van de andere actor, terwijl welwillendheid betrekking heeft op diens onbaatzuchtige intenties. Integriteit omvat de mate waarin gemeenschappelijke en gewaardeerde principes worden gedeeld, en voorspelbaarheid richt zich op gedragsmatige consistentie (Gill & Thompson, 2017).

Op basis van deze dimensies kunnen er vier soorten vertrouwensrelaties worden onderscheiden. Bij de initiële opstart van de LIVC-R zijn doorgaans de basisvormen van vertrouwen dominant: calculatief vertrouwen en kennisgebaseerd vertrouwen. Calculatief vertrouwen ontstaat uit professionele relaties en is gebaseerd op een kosten-batenanalyse. Kennisgebaseerd vertrouwen ontwikkelt zich door herhaaldelijke positieve interacties, waarin actoren consistent gedrag vertonen, hun beloften nakomen en hun betrouwbaarheid demonstreren (Gill & Thompson, 2017). Tijdens de opstartfase van de LIVC-R ervaren socio-preventieve actoren vaak terughoudendheid, grotendeels vanwege de angst dat het delen van gevoelige informatie de vertrouwensrelaties met hun cliënten zou ondermijnen. Dat vormt een aanzienlijke drempel, die alleen kan worden overwonnen door vertrouwen weer op te bouwen (Ellis et al., 2020; OCAD, 2024).

In latere stadia van de LIVC-R, waar duurzame vertrouwensrelaties tot stand komen, evolueert vertrouwen naar relatiegebaseerd en identificatie-gebaseerd vertrouwen. Relatiegebaseerd vertrouwen ontstaat wanneer actoren intrinsieke interesse ontwikkelen in hun onderlinge samenwerking, bijvoorbeeld door informele interacties of directe communicatie. Identificatie-gebaseerd vertrouwen gaat een stap verder, hier ontwikkelen actoren gedeelde kernwaarden en een collectieve identiteit. In deze diepere vormen van vertrouwen is wederkerigheid geen absolute voorwaarde meer, de actoren prioriteren een gemeenschappelijk doel boven individuele belangen (Gill & Thompson, 2017).

Hoewel het belangrijk is om gefundeerde vertrouwensbanden te verkrijgen, moet blind vertrouwen vermeden worden. Het is essentieel om een balans te vinden waarin vertrouwen de samenwerking ondersteunt, zonder een kritische reflectie op de gedeelde informatie uit het oog

te verliezen. Een gezonde dosis scepsis tegenover zowel ontvangen als verstrekte informatie blijft noodzakelijk om de effectiviteit van het netwerk te waarborgen (De Waele & Van Mele, 2022b). Kortom, een goed ontwikkelde vertrouwensrelatie staat aan de basis van een succesvolle preventiestrategie binnen de LIVC-R (Gill & Thompson, 2017).

Vervolgens is het creëren van gemeenschappelijke doelstellingen uitermate belangrijk om te voorkomen dat politionele en socio-preventieve organisaties uitsluitend handelen binnen de grenzen van hun eigen waardenkader. Deze kaders zijn vaak tegenstrijdig, wat tot spanningen en wantrouwen kan leiden. Waar politionele actoren het vraagstuk van radicalisering primair benaderen als een crimineel probleem, zien socio-preventieve organisaties het vooral als een sociaal vraagstuk. Deze uiteenlopende perspectieven vertegenwoordigen de twee uitersten van een continuüm (De Waele & Van Mele; Haugstvedt & Tuastad, 2023). Dat wordt treffend geformuleerd door De Waele en Van Mele (2022b) '*It's the job of the police to be a bit paranoid, see the bad in people and see bad intentions, while it's the job of prevention workers to be naïve and believe in opportunities*' (p. 118). De spanningen die voortvloeien uit deze uiteenlopende waarden beperken zich niet enkel tot interorganisationele relaties, maar manifesteren zich ook binnen organisaties. Uit onderzoek van De Shalit & Roots (2023) blijkt bijvoorbeeld dat zelfs binnen politiediensten verschillende definities van kernbegrippen zoals terrorisme bestaan, wat uiteenlopende interpretaties en benaderingen oplevert. Voor een effectieve werking van het overlegorgaan is het daarom cruciaal om vooraf helder te definiëren wat onder radicalisering wordt verstaan. Een incorrect begrip van de problematiek kan immers resulteren in de stigmatisering van specifieke bevolkingsgroepen (Ellis et al., 2020).

Tot slot is het van belang dat er gekwalificeerd personeel deelneemt aan de overlegstructuur, dit kan namelijk een vertrouwensrelatie ondersteunen of ondermijnen. Eerstelijnsmedewerkers bij de politie worden door DJSOC/Terro opgeleid om specifieke radicaliseringssignalen te herkennen. De *information officer* van de politie, die deelneemt aan de LIVC-R, beschikt over expertise in de behandeling van radicaliseringsdossiers (De Mesmaeker, 2022; Federale Politie, z.d.). Socio-preventieve actoren beschikken daarentegen niet altijd over voldoende expertise met betrekking tot deze complexe problematiek. Het kan de effectiviteit van het overleg verminderen, vooral wanneer de actoren aarzelen om informatie te delen of de problematiek niet volledig kunnen doorgronden. Gerichte training en voortdurende scholing zijn daarom essentieel om de samenwerking en effectiviteit van de LIVC-R-werking te garanderen (Haugstvedtv & Tuastad, 2023). Niet enkel dienen de actoren goed opgeleid te zijn, ze moeten

ook goed vertrouwd zijn met elkaar. Regelmatig personeelsverloop kan hierop een invloed hebben. Regelmatige reorganisaties en introductie van nieuwe actoren kunnen bestaande vertrouwensrelaties verzwakken of zelfs volledig tenietdoen. Het gebrek aan continuïteit in de samenstelling van het overlegorgaan vormt een bedreiging om een duurzame samenwerking op te bouwen (Sloper, 2004).

2.3 Contextuele invloed op radicalisering en detectieverschillen

Radicalisering ontstaat uit een complex samenspel van factoren, dat zich op verschillende niveaus manifesteert en door diverse actoren kan worden gesignaleerd. Het ecologisch model van Bronfenbrenner biedt een analytisch kader om de complexiteit van deze dynamiek te doorgronden, door de invloeden op radicalisering in verschillende niveaus te categoriseren, variërend van het individu tot het breder sociaal-maatschappelijk systeem (Bronfenbrenner, 1977; Ellis et al., 2020).

Binnen het kader van de LIVC-R-werking kan er een onderscheid gemaakt worden tussen *push*- en *pull*-factoren, elk met een eigen rol in het radicaliseringsproces. *Push*-factoren bieden individuen bescherming door hen weerbaar te maken tegen verdere radicalisering en hen te begeleiden om externe invloeden zelfstandig te kunnen afwijzen. *Pull*-factoren hebben een eerder aantrekkende werking waarbij deze factoren ervoor kunnen zorgen dat individuen verder ingebed raken in het radicaliseringsproces. Voornamelijk wanneer deze inspelen op bestaande kwetsbaarheden of ontevredenheden. LIVC-R-strategieën versterken de *push*-factoren en verzwakken de aantrekkingskracht van *pull*-factoren. Door op verschillende niveaus in te grijpen, helpen deze strategieën individuen weerbaarder te maken en radicalisering te voorkomen (Ellis et al., 2020; OCAD, 2024).

De LIVC-R's opereren voornamelijk op het macrosysteemniveau, de buitenste cirkel van het ecologisch model, die naar de sociale en culturele context verwijst waarin radicalisering zich voordoet. Vanuit dit niveau kunnen zowel socio-preventieve partners als de politie het radicaliseringsproces beïnvloeden, wat verklaart waarom de focus uitsluitend op dit niveau wordt gelegd (Ellis et al., OCAD, 2024).

2.3.1 Rol van de (politieke) context en geografische factoren

Contextuele en geografische effecten spelen een cruciale rol in het ontstaan en verspreiden van gewelddadig extremisme. Elke locatie brengt specifieke perspectieven en dynamieken met zich mee die de aard, frequentie en vorm van extremisme beïnvloeden. Lokale sociale structuren, economische omstandigheden en culturele invloeden bepalen hoe en waarom extremisme zich in een bepaalde regio manifesteert (Jamal et al., 2023).

Eerst en vooral zijn er geografische variaties en beleidsimplicaties. Zo verschillen gemeenten naar omvang, populatiediversiteit, problematieken, geschiedenis, etc. De variatie in geografische context benadrukt het belang voor beleidsmakers om strategieën tegen extremisme af te stemmen op lokale omstandigheden. In het algemeen gaat het beleid voornamelijk uit van universele oorzaken van radicalisering, waardoor het te kort schiet om de diverse verschijningsvormen van extremisme effectief te bestrijden. Recent onderzoek toont aan dat verschillende landen en steden aanzienlijk verschillen in verspreidingsgraad en aard van gewelddadig extremisme, wat de cruciale rol van geografische factoren bevestigt (Jamal et al., 2023).

Ellis et al. (2021) beschrijven hoe sociaal-politieke spanningen en culturele diversiteit in Canadese en Amerikaanse steden bijdragen aan een hogere graad van extremisme. In de Belgische context identificeert OCAD gelijkaardige patronen. Grootsteden hebben namelijk doorgaans een langere geschiedenis in het aanpakken van radicalisering, ondersteund door ontwikkeling van diverse beleidsdocumenten en interventiestrategieën. Deze steden registreren een groter aantal casussen, mede vanwege hun omvang en diversiteit. In kleinere gemeenten is de problematiek echter minder zichtbaar, maar niet afwezig. Radicalisering lijkt namelijk ook in landelijke gebieden aan terrein te winnen (OCAD, 2024). Deze contextuele verschillen beïnvloeden niet alleen de aard en omvang van de problematiek, maar ook de organisatorische dynamiek binnen casusoverleg. Grotere steden hebben een ruimer scala aan actoren en middelen ter beschikking, wat hen toelaat om diverse casussen doeltreffend te benaderen. Tegelijkertijd brengt deze diversiteit complexiteit met zich mee, zoals variatie in definities, structuren en werkwijzen, wat communicatie en samenwerking bemoeilijkt en het risico op conflicten vergroot. Kleinere gemeenten daarentegen hebben minder radicaliseringsgevallen en beperktere middelen, dit brengt uitdagingen teweeg voor de opbouw van expertise en langdurige vertrouwensrelaties. Bij onverwachte casussen ontbreekt het vaak aan de capaciteit en de ervaring om snel en efficiënt te kunnen handelen. Toch bieden kleinere overlegstructuren

ook voordelen, zo vergemakkelijkt de kleinere schaal een duidelijke taakverdeling en bevordert deze een grotere mate van onderlinge afhankelijkheid, wat de samenwerking binnen de groep kan beïnvloeden (Gill & Thompson, 2017).

Het is niet alleen de politieke context die het beleid en de effectiviteit van radicaliseringspreventie beïnvloedt, maar ook het radicaliseringsproces van een individu wordt er sterk door beïnvloed. Zo kan de politieke situatie in die gemeente stabiel blijven, waardoor er geen *push*-factor is, in de vorm van een politieke trigger. De politieke situatie kan echter ook sterk veranderen, in het geval van een transformatie door endogene of exogene schokken. Deze verandering van politieke context kan inducerend werken op het radicaliseringsproces van een individu (Wimelius et al., 2018; OCAD, 2024).

Gemeenten en lokale actoren spelen een cruciale rol in het detecteren en aanpakken van radicalisering, aangezien zij vaak de aard en vorm van de radicalisering bepalen. De meeste landen hebben nationale beleidskaders die de aanpak van radicalisering ondersteunen, maar het is van essentieel belang dat lokale actoren deze nationale standaarden vertalen naar de specifieke behoeften en omstandigheden van hun gemeente. De beschikbare middelen, prioriteiten en lokale context kunnen immers sterk variëren, wat de efficiëntie van preventieprogramma's aanzienlijk beïnvloedt. Hoewel afstemming hierbij essentieel is, blijkt die vaak eerder gebrekkig, wat kan leiden tot verschillen tussen gemeenten in de aanpak van radicalisering. Hierdoor beschikken sommige gemeenten over minder doeltreffende of zelfs inadequate preventieprogramma's, wat negatieve gevolgen heeft op de algehele effectiviteit van de maatregelen. Om deze discrepanties te vermijden, moet de samenwerking op lokaal vlak versterkt worden en moeten ook de nationale preventie-inspanningen beter afgestemd worden op de lokale context van elke gemeente (Meines, 2017).

3. Methodologie

3.1 Kwalitatief onderzoek als diepgaande analyse

Bij gevoelige thematieken waarbij onderzoek naar sociale dynamieken gewenst is, wordt kwalitatief onderzoek aanbevolen (Bijleveld, 2013). In dit specifiek masterproefonderzoek wordt voor semigestructureerde interviews geopteerd, waarbij ruimte wordt gelaten aan de respondenten om zelf informatie toe te voegen die voor hen belangrijk is.

3.1.1 Semigestructureerde interviews

Verschillende perspectieven kunnen binnen multidisciplinaire samenwerkingsverbanden op diverse manieren worden benaderd. Shorrock et al. (2020) benadrukken het belang van kwalitatief onderzoek, waarbij semigestructureerde interviews als een uitermate geschikte methode worden beschouwd. Deze benadering laat toe om gedetailleerde inzichten te verkrijgen in de ervaringen en interpretaties van respondenten (Jaspers & Christiaens, 2022). Door de semigestructureerde aard van de interviews kunnen deelnemers in hun eigen woorden hun percepties en belevingen uitdrukken, om zo een diepgaand begrip van de onderzochte kwesties te verkrijgen. Bovendien faciliteert deze methode een vertrouwensrelatie tussen interviewer en geïnterviewde, wat de kwaliteit en authenticiteit van de verzamelde informatie bevordert. Een zorgvuldig ontworpen onderzoeksopzet is essentieel vanwege de specifieke eisen van deze methode (Knott et al., 2022).

Kwalitatieve interviews worden gekenmerkt door vier kernaspecten: flexibiliteit, interactiviteit, een non-directieve stijl en de rol van live-interactie. Flexibiliteit houdt in dat data iteratief en niet-lineair verwerkt worden, wat bijdraagt aan een dynamische onderzoeksopzet. Interactiviteit benadrukt de actieve bijdrage van de geïnterviewde aan het onderzoeksproces. Een non-directieve stijl minimaliseert de sturing door de interviewer, waardoor respondenten vrij kunnen spreken. Tot slot faciliteert live-interactie de perceptie van non-verbale signalen, wat een belangrijke dimensie toevoegt aan de kwalitatieve analyse (Mortelmans, 2020; Hennau, 2022).

Voor dit masterproefonderzoek zijn semigestructureerde interviews de manier bij uitstek om de voorziene onderzoeksvragen te beantwoorden. Dat is naar analogie met het onderzoek van Eijkman en van de Weert (2021), waarin zij onderzoeken hoe politieofficieren hun rol zien in de preventie van gewelddadig extremisme, specifiek bij jongeren. Daarbij is gekozen voor een kwalitatieve onderzoeksaanpak met interviews om de dynamiek en percepties over de werking te bestuderen.

3.1.2 Ethische overwegingen

Kwalitatief onderzoek richt zich op het verkrijgen van diepgaande inzichten in de onderzochte fenomenen. Interviews vormen hierbij een cruciale informatiebron, maar brengen ook belangrijke ethische overwegingen met zich mee. Drie fundamentele principes moeten strikt nageleefd worden om de ethische integriteit en de bescherming van de rechten van de respondenten ten allen tijde te waarborgen: *informed consent*, vrijwillige deelname en anonimiteitsgarantie (Siti Roshaidai, 2018).

Informed consent is een fundamenteel principe binnen wetenschappelijk onderzoek (Jaspers & Christiaens, 2022). Het houdt in dat deelnemers volledig geïnformeerd worden over de aard, doelstellingen, procedures en mogelijke gevolgen van het onderzoek, zodat zij een autonome en weloverwogen keuze kunnen maken over hun deelname. Om *informed consent* te waarborgen, is een schriftelijke toestemmingsbrief opgesteld. Deze brief is opgesteld volgens de richtlijnen van de Universiteit Gent en biedt gedetailleerde informatie over het onderzoek en de procedures, evenals een overzicht van mogelijke risico's. Respondenten ontvangen de brief vooraf per e-mail en krijgen de tijd om vragen te stellen alvorens de brief te ondertekenen. De ondertekende brieven dienen als een soort contract tussen de onderzoeker en de deelnemer en zijn toegevoegd als bijlage, waarbij namen zijn vervaagd om anonimiteit te garanderen. Alle participanten van deze studie zijn meerderjarig en dus in staat om zelfstandig toestemming te kunnen geven om vrijwillig aan het onderzoek deel te nemen (Siti Roshaidai, 2018; Vander Laenen & O'Gorman, 2016). Ze kunnen gedurende de volledige onderzoeksperiode hun deelname intrekken, zonder dat het negatieve consequenties met zich meebrengt (Siti Roshaidai, 2018).

Dit masterproefonderzoek bracht twee aanpassingen aan het licht: enerzijds een wijziging in de scope, anderzijds een verduidelijking inzake de anonimiteit van de personen, die om die reden expliciet is gecommuniceerd. Om de diepgang en de vergelijkbaarheid tussen verschillende regio's te bevorderen, werd besloten om de namen van gemeenten en politiezones te vermelden. Met uitzondering van één gemeente stemden alle betrokken gemeenten hiermee in. Drie daarvan, stelden dat specifieke informatie over hen vooraf door de coördinatoren zou worden goedgekeurd. Zo konden zij met hun leidinggevende afstemmen om expliciet toestemming te geven. De *informed consent* werd aangepast voor gemeenten waar de interviews nog moesten plaatsvinden. De anonieme gemeente die reeds het *informed consent* formulier invulde is gecontacteerd om dit extra puntje goed te keuren. Ze heeft dit geweigerd, vandaar dat deze gemeente anoniem blijft (Webster et al., 2014).

De anonimiteit speelt in dit kader een fundamentele rol, enerzijds om het comfort en vertrouwen van de deelnemers te verzekeren en anderzijds om aan de AVG-verplichtingen in Vlaanderen te voldoen (Vander Laenen & O'Gorman, 2016; Siti Roshaidai, 2018). Om te voorkomen dat de onderzoeksgegevens tot individuele personen worden herleid, hanteert dit onderzoek een systematische pseudonimiseringsmethode. Voor de gemeente die expliciet kiest voor anonimiteit, is een pseudoniem toegepast om de gemeentenaam te vervangen. Voor alle overige gemeenten zijn de namen expliciet vermeld. De pseudonimisering is toegepast volgens het volgende format: 'AG IO' of 'AG SO', waarbij 'AG' staat voor anonieme gemeente, 'IO' voor *information officer*, en 'SO' voor socio-preventieve organisatie. (Vander Laenen & O'Gorman, 2016). De verantwoordelijkheid om de anonimiteit te garanderen rust niet uitsluitend bij de onderzoeker, maar ook bij de respondenten. Aan hen is nadrukkelijk verzocht de vertrouwelijkheid van de interviews te respecteren en de gedeelde informatie niet verder te verspreiden. Deze maatregel is van cruciaal belang in het kader van dit onderzoek, dat de interacties en dynamieken tussen verschillende actoren analyseert. Ongeautoriseerd informatie delen, bijvoorbeeld door een actor uit het maatschappelijk middenveld naar een politionele actor, kan leiden tot vervormde gegevens. Een dergelijke verstoring zou de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek aanzienlijk kunnen ondermijnen (Vander Laenen & O'Gorman, 2016).

3.1.3 Respondenten

De selectie van respondenten voor diepte-interviews kan op verschillende manieren worden uitgevoerd. In dit onderzoek richt de selectie zich op personen die lid zijn van een LIVC-R in één van de geselecteerde gemeenten die binnen de vastgestelde typologieën vallen. De geselecteerde respondenten moeten hierbij de dynamiek tussen politionele en socio-preventieve actoren nauwkeurig weerspiegelen. Het is daarom essentieel dat binnen elk LIVC-R zowel een politionele vertegenwoordiger als een lid uit het socio-preventieve veld wordt opgenomen, aangezien de specifieke interactie tussen deze twee groepen het primaire onderzoeksobject vormt. Gezien de focus van deze studie ligt op het vergelijken van verschillende gemeenten, wordt naar zekere uniformiteit in de respondentenprofielen gestreefd, wat bijdraagt aan de betrouwbaarheid en representativiteit van de onderzoeksresultaten (Knott et al., 2022). In De Panne is een uitzondering gemaakt door uitsluitend de *information officer* te interviewen. De keuze om De Panne aan de scope toe te voegen is gebaseerd op gegevens van het VVSG, waaruit aanvankelijk bleek dat er geen actieve LIVC-R in De Panne aanwezig zou zijn. Dat bleek incorrect te zijn. Het interview met de *information officer* onthulde namelijk dat de LIVC-R er slechts sporadisch bijeenkomt. Aangezien een aanvullend interview met een socio-preventieve actor vanuit academisch oogpunt weinig meerwaarde zou bieden, werd besloten dat achterwege te laten. De verzamelde informatie uit De Panne is echter wel opgenomen in de analyses.

Voor de respondentenselectie werd een sneeuwbalsteekproef toegepast, in samenwerking met een medewerker van de VVSG, die ervaring heeft met onderzoek naar LIVC-R's. Deze medewerker heeft, op basis van zijn praktijkkennis en netwerk binnen het werkveld, specifieke actoren aanbevolen die bereid waren deel te nemen aan het onderzoek (Mortelmans, 2018).

Er is gebruikgemaakt van het netwerk van reeds geïnterviewde respondenten om in contact te komen met een coördinator van een andere West-Vlaamse gemeente, omdat één gemeente uit de oorspronkelijke scope van het onderzoek wegviel. Op deze manier is Roeselare aanvullend geïntegreerd in het onderzoek. In totaal zijn er uiteindelijk twaalf personen geïnterviewd tijdens tien afzonderlijke gesprekken, waarvan negen interviews zijn geanalyseerd. Het resulteert in gegevens afkomstig van vijf gemeenten, me overkoepelende resultaten voor de vier meergemeentezones. Het interview met vertegenwoordigers van de socio-preventieve organisaties in Oostende betreft twee respondenten, die gezamenlijk de vragen hebben beantwoord, waarbij hun antwoorden zijn geïntegreerd in één enkele dataset. Vanwege de beperkte omvang van het onderzoek zijn de bevindingen uitsluitend generaliseerbaar naar de oorspronkelijk geselecteerde onderzoekspopulatie (Small, 2009).

3.1.4 Dataverzameling

Semigestructureerde interviews worden doorgaans uitgevoerd op basis van een topiclijst of interviewprotocol. Deze lijst bevat thematisch georganiseerde vragen en onderwerpen die als leidraad dienen, maar biedt toch voldoende flexibiliteit om in te spelen op het verloop van het gesprek. De ontwikkeling van de topiclijst wordt voorafgegaan door een grondige literatuurstudie (Beyens et al., 2018). Hierbij wordt een deductieve benadering gehanteerd, bestaande literatuur biedt inzichten om lacunes te identificeren en de topiclijst hierop af te stemmen (Knott et al., 2022). De topiclijst is opgebouwd uit vier hoofdthema's: algemene werking, samenwerking, effectiviteit en aanbevelingen. Er is een aanvullende categorie voor slapende LIVC-R's. De volledige topiclijst is opgenomen in de bijlagen (Beyens et al., 2018).
Op één interview na zijn alle interviews opgenomen waarvan de opnames daarna volgens het 'intelligent-verbatimprincipe' letterlijk zijn getranscribeerd. Enkel de dialectische woorden zijn vervangen geweest door de Algemeen Nederlandse taalvariant, om de transcripties en citaten toegankelijker te maken voor het brede publiek (Yarmey, 2020). Slechts één respondent wilde niet dat het interview zou worden opgenomen, hiervan zijn de antwoorden meteen genoteerd en aangevuld. Er is besloten om geen opname te verplichten, omdat dit openhartigheid van de respondent kan belemmeren (Hennau, 2022).

De interviews zijn systematisch afgenomen in de kantoren van de geïnterviewden. De setting bestond uit een afgesloten ruimte die geschikt was voor één-op-één-gesprekken, wat de vertrouwelijkheid ten goede kwam (Maso, 1987). Om praktische redenen zijn de laatste twee interviews online uitgevoerd. Zowel online als offline werd de vertrouwelijkheid van de

interviews gegarandeerd, aangezien er geen buitenstaanders aanwezig waren. De interviews duurden gemiddeld 35 tot 45 minuten. In totaal zijn tien interviews afgenomen, waarvan één buiten beschouwing is gelaten in de analyse, als gevolg van een verschuiving in de onderzoeksfocus. In plaats van gemeenten uit de 'Belfius-typologie'[13] te selecteren, verschoof de scope naar uitsluitend West-Vlaamse gemeenten. De desbetreffende interviews vonden niet plaats in een West-Vlaamse gemeente en zijn daarom niet verder geanalyseerd.

3.1.5 Dataverwerking

De verzamelde data worden geanalyseerd met behulp van het softwareprogramma NVivo. Door codes en memo's toe te voegen, kunnen er patronen worden geïdentificeerd, belangrijke inzichten vastgelegd en een topiclijst voor toekomstige interviews worden verfijnd (Hennau, 2022). De codes zijn op voorhand vastgesteld op basis van bevindingen uit de litteratuurstudie. Tijdens het analyseproces zijn extra ad hoc codes toegevoegd, naar aanleiding van bevindingen uit de interviews. Door deze systematische methode wordt een diepgaande exploratie van sociale dynamieken en perspectieven binnen multidisciplinaire samenwerkingsverbanden gewaarborgd (Knott et al., 2022). De resultaten worden uitgeschreven op basis van de verzamelde coderingen, waarbij ze geïnterpreteerd worden vanuit het perspectief van de onderzoeker. Deze interpretatie haalt eveneens een inherente uitdaging aan van kwalitatief onderzoek, namelijk het onvermogen om volledig objectieve uitspraken te doen, vooral in het geval van een beperkte schaalgrootte, zoals bij deze masterproef. Deze subjectiviteit vormt dus een potentiële valkuil en vereist dat de interpretaties met de nodige voorzichtigheid en nuance worden gepresenteerd. (Knott et al., 2022). De uitgeschreven resultaten zijn vervolgens ter verificatie voorgelegd aan de respondenten van Blankenberge, Oostende en Roeselare, aangezien ze te kennen gaven dat ze de resultaten voorafgaand wensten goed te keuren.

[13] De Belfius-typologie is een methodologie ontwikkeld door de Belgische bank Belfius om gemeenten en steden in België in te delen op basis van hun sociaaleconomische en demografische kenmerken. Het doel van deze typologie is om een duidelijker inzicht te krijgen in de diversiteit tussen gemeenten en om beleidsmakers, lokale overheden en onderzoekers te helpen bij het analyseren en vergelijken van verschillende regio's (Belfius, z.d.).

3.2 Conceptualisering

In kwalitatief onderzoek kan de perceptie van elk onderzoek anders liggen. Om duidelijk te maken wat de totale omvang is van elk begrip, wordt deze uiteengezet (Decorte, 2018).

3.2.1 Politie

De term 'politie' kent een brede definitie en omvat diverse vormen en betrokken actoren. Deze masterproef richt zich specifiek op de rol van de korpschef en de *information officer* binnen de LIVC-R. Binnen dit overlegorgaan fungeren zij als de exclusieve vertegenwoordigers van de politie binnen deze specifieke overlegstructuur. (OCAD, 2022).

3.2.2 Socio-preventieve organisaties

Socio-preventieve organisaties verwijzen naar een breed scala aan actoren die opereren tussen de overheid, de markt en het individu. Die organisaties omvatten zowel niet-gouvernementele instellingen, zoals scholen en Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), als gouvernementele actoren, zoals gemeenten en arbeidsbemiddelingsdiensten (OCAD, 2022). Ze vervullen een eerstelijnsfunctie door rechtstreeks in contact te staan met burgers en zijn vaak betrokken bij het signaleren en aanpakken van sociale kwesties binnen hun gemeenschappen. Gezien de delicate aard van het beroepsgeheim en de beschikbaarheid van informatie, richt dit onderzoek zich specifiek op het interviewen van gemeentelijke medewerkers. Deze respondenten beschikken over uitgebreide kennis van zowel de administratieve werking als de uitdagingen waarmee verschillende sociale actoren geconfronteerd worden.

3.2.3 Radicalisering

Radicalisering wordt door OCAD (2022) omschreven als 'een dynamisch proces dat begint met een vervreemding van de samenleving en van het politieke systeem, een groeiende intolerantie ten overstaan van een gedachtegoed dat men niet deelt en de toenemende bereidheid om geweld te aanvaarden als middel om het eigen gedachtegoed op te leggen aan anderen' (p.6). Deze definitie wordt binnen de context van LIVC-R's vaak als standaard gehanteerd, aangezien OCAD een cruciale partner en informatiebron vormt voor deze samenwerkingsverbanden. Hoewel de partners binnen de LIVC-R in de praktijk soms worstelen met het scherp definiëren van radicalisering, fungeert de definitie van OCAD in dit onderzoekskader als referentiepunt (Ellis et al., 2020).

3.2.4 West-Vlaamse Gemeenten

Hoewel elke gemeente in België verplicht is om een LIVC-R op te richten, bestaat er tot op heden een aanzienlijke discrepantie tussen Wallonië en Vlaanderen in het aantal opgerichte LIVC-R's. In Vlaanderen richtte 85% van de gemeenten een LIVC-R op, in Wallonië is dit 72%. Vanwege deze discrepantie van 13%, gecombineerd met praktische overwegingen, is besloten om Wallonië buiten de reikwijdte van dit onderzoek te laten (Vlaamse Regering, 2025).

Binnen Vlaanderen is er specifiek gefocust op West-Vlaanderen, aangezien deze provincie alle categorieën van de Belfius-typologie omvat. Deze typologie onderscheidt onder meer grote en regionale steden, kustgemeenten, landelijke gemeenten, verstedelijkte gemeenten, gemeenten met aantrekkingskracht door economische activiteiten en woongemeenten. Gezien deze diversiteit en praktische haalbaarheid, zijn enkel West-Vlaamse gemeenten als onderzoeksgebied geselecteerd. De geselecteerde gemeenten zijn De Panne (kustgemeente), Blankenberge (kustgemeente), Oostende (grote en regionale stad), Roeselare (grote en regionale stad) en een anonieme gemeente (landelijke gemeente/kustgemeente) (Belfius, z.d.).

3.2.5 LIVC-R

LIVC-R is een entiteit die is opgericht door de burgemeester om terroristische misdrijven te voorkomen, zoals beschreven in Titel Iter van Boek II van het Strafwetboek. Deze veiligheidsstructuur is formeel vastgelegd in de wet van 2018 en richt zich op radicalisme, extremisme en terrorisme[14].

[14] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

4. Resultaten

In dit onderdeel worden de bevindingen uit de semigestructureerde interviews diepgaand geanalyseerd, gebaseerd op de centrale onderzoeksvraag: *"Hoe beïnvloedt het vertrouwensniveau tussen de politie en socio-preventieve actoren de effectiviteit van hun samenwerking bij de preventie van radicalisering in West-Vlaamse gemeenten?"* . Deze vraag is opgedeeld in twee subvragen over samenwerking en contextuele factoren die de effectiviteit beïnvloedt. De analyse behandelt eerst de organisatorische verschillen tussen de LIVC-R's, gevolgd door samenwerking en vertrouwen en afsluitend de invloed van contextuele factoren.

4.1 Organisationele verschillen

4.1.1 Logistieke verschillen

De wet van 30 juli 2018 verplicht alle Vlaamse gemeenten om een functioneel LIVC-R te hebben[15]. Specificaties over de organisatie worden niet gegeven, resulterend in een grote bevoegdheidsruimte voor de actoren om dit zelf in te richten.

Datum van oprichting

Alle bevraagde gemeenten geven aan vóór de officiële invoering van de wetgeving in 2018 over een operationele LIVC-R te beschikken. De meeste gemeenten hebben namelijk al een actieve LIVC-R sinds, en sommige voor, de aanslagen van 2016. Oostende gaf specifiek aan zelf reeds vanaf 2015 een functionerende LIVC-R te hebben.

De anonieme gemeente vormt hier een uitzondering, in die zin dat ze pas sinds 2024 over een LIVC-R beschikt. Dit overlegorgaan bevindt zich in een inactieve fase en wordt momenteel als 'slapend' beschouwd. Tot nu toe heeft er slechts één bijeenkomst plaatsgevonden, die uitsluitend bedoeld was om het overlegorgaan formeel te openen.

> *Voor ons was het eigenlijk geen noodzaak om een LIVC-R op te richten, vandaar was het voor ons wat koffiedik kijken. We willen er namelijk geen praatbarak van maken* (SO AG).

[15] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

Coördinator

Volgens de wetgeving dient de coördinator van de LIVC-R de burgemeester te zijn. In de praktijk blijkt echter dat deze rol in geen enkele gemeente daadwerkelijk door de burgemeester wordt vervuld. In alle gemeenten voert een gemeenteambtenaar afkomstig uit de veiligheidsdienst van de gemeente zelf de coördinatie uit. Een uitzondering hierop is De Panne, daar is de functie van coördinator toegewezen aan de *information officer*.

Oostende hanteert een duale structuur. Hoewel de coördinator formeel afkomstig is vanuit de gemeente, wordt benadrukt dat de bijeenkomsten grotendeels afhankelijk zijn van input geleverd door de *information officers*.

> *Ik moet zeggen dat het ook wel voor een groot stuk getrokken wordt door de information officers bij ons. (...) Want zij zien en weten heel veel en wij vullen meer aan* (SO Oostende).

De SO van Oostende wijst erop dat er een duidelijke discrepantie bestaat tussen de theoretische en praktische invulling van de coördinatiefunctie. Al heeft deze afwijking volgens de respondent echter geen noemenswaardige invloed op de werking van de LIVC-R.

> *De information officers doen heel veel zelf. En de burgemeester kan een coördinerende rol nemen, maar meestal zit dat wel bij ons. Maar goed 'What's in a name?'* (SO Oostende).

Frequentie van het overleg

Er is een duidelijke variatie waar te nemen in de frequentie en regelmaat van bijeenkomsten binnen de werking van de LIVC-R's in de onderzochte gemeenten.

Roeselare steekt met kop en schouders boven de andere gemeenten uit door het hoge aantal ad-hoc bijeenkomsten. Al gaven beide respondenten aan dat het lastig is om een exact aantal te noemen, aangezien ze momenteel zonder vaste structuur werken. Om deze moeilijkheid tegen te gaan zijn er plannen om naar een periodieke werking over te stappen. De socio-preventieve actor meldde dat er sinds september ongeveer tien vergaderingen plaatsvonden, wat wijst op een actieve werking en een intensieve samenwerking tussen verschillende actoren.

> *Het is wel onze ambitie om het overleg periodiek te gaan maken, maar hoe dat dan specifiek in zijn werking gaat, zal volgen uit het komende netwerkmoment* (SO Roeselare).

Ook de actoren in Oostende komen regelmatig bijeen. Wekelijks is er een-op-een contact tussen de gemeente en de politie. Daarnaast wordt er elk kwartaal een bijeenkomst georganiseerd met alle socio-preventieve actoren. Ad-hoc overlegmomenten worden indien nodig ingepland voor urgente casussen. De LIVC-R-werking in De Panne en Blankenberge is minder frequent en volledig ad hoc. Beide gemeenten komen ongeveer één tot drie keer per jaar samen. Blankenberge gaf expliciet aan weinig waarde te zien in periodieke bijeenkomsten.

> *Er is wel LIVC-R-werking maar niet in die zin dat we om de zoveel tijd gaan samenzitten. We hebben daar de tijd en ik vrees ook geen targets genoeg voor, het zouden echte praatbarakken worden. We hebben echter wel regelmatig contact met sociale partners. Maar dat is een-op-een en telefonisch. Het is dus eigenlijk LIVC-R-werking , maar het is zo wat onder de radar* (IO De Panne).

Beide gemeenten benadrukken echter dat, hoewel er geen vaste overlegcyclus is zoals in andere gemeenten, de betrokken actoren wel regelmatig informeel met elkaar in contact staan.

De AG vertoont de minst actieve LIVC-R-werking, die tot op heden beperkt bleef tot een enkele opstartvergadering. In mei 2025 staat een tweede bijeenkomst gepland, waarbij het de bedoeling is dit overlegmoment te combineren met een informatiesessie.

Samenstelling

Concreet zijn er federaal geen voorschriften bepaald over welke actoren er aan de LIVC-R kunnen deelnemen, hoe frequent de groepen bijeen dienen te komen en wie de coördinator van de LIVC-R mag zijn. Deze componenten zijn echter cruciaal om een goeie vertrouwensband op te bouwen. Om deze onzekerheid deels weg te nemen, zijn er in het decreet van 21 mei 2021 verder specificaties gegeven over welke Vlaamse actoren precies kunnen deelnemen aan het overleg[16].

[16] Decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 9 juli 2021.

In alle gemeenten nemen de volgende partners steeds deel: *information officers*, een gemeenteambtenaar, iemand van het OCMW of Sociaal Huis. Opvallend is dat drie gemeenten aangeven dat ze overwegen om een vertegenwoordiger van het justitiehuis bij hun volgende overleg te betrekken. Deze overweging is er doordat het justitiehuis expliciet gevraagd heeft om actief betrokken te worden tijdens deze overlegmomenten. In Oostende neemt het justitiehuis al actief deel.

Roeselare is de enige gemeente die expliciet aangeeft een actieve samenwerking te hebben met de twee partners van de expertenpool die door de Vlaamse Overheid voorzien wordt. Ze werken samen met Ceapire en Netwerk Islamexperten.

Soort overlegorgaan

De Wet van 2018 ter oprichting van LIVC-R, laat duidelijk veel ruimte voor interpretatie. Het wordt weerspiegeld in de diversiteit waarmee het overlegorgaan functioneert. De rondetafelgesprekken worden niet enkel met verschillende partners georganiseerd, er is ook een andere organisatorische aanpak, zoals een opsplitsing van het overleg in de politioneel-politieke kant en de sociaal-politieke kant.

In De Panne, Blankenberge en de AG is er overal een formele overlegstructuur. Hier komen alle partners samen om gezamenlijk casussen te bespreken. Indien een bepaalde casus gespecialiseerde kennis vereist, worden aanvullende partners uitgenodigd. In de overige gevallen wordt het overleg uitsluitend gevoerd binnen de kerngroep. Deze gemeenten kenmerken zich door een exclusieve focus op operationele tafels, waarin casuïstiek centraal staat.

Oostende en Roeselare onderscheiden zich door een meer gelaagde aanpak, met zowel operationele als strategische overlegstructuren. In Oostende wordt het operationeel overleg georganiseerd via twee afzonderlijke platforms. Het eerste platform betreft de LIVC-R, waarin de burgemeester, de korpschef, de *information officers* en twee actoren van de dienst Veiligheid zitting hebben. Het tweede platform, de werkgroep Casemanagement, omvat vertegenwoordigers van de dienst Veiligheid en verschillende socio-preventieve organisaties. Opvallend is dat er in Oostende geen direct contact is tussen de politie en socio-preventieve organisaties.

> *Je hebt hier tientallen organisaties die in die zachte sector aanwezig zijn. Het is niet haalbaar om ze allemaal rond de tafel te krijgen, daarin zijn we dan ook wel gelukkig dat we dat niet hoeven te doen* (IO Oostende).

> *Binnen de ketenaanpak intrafamiliaal geweld zitten zij allemaal samen en dat loopt goed. Bij ons zitten ze dan apart en dat loopt ook goed, dus ik weet niet of het beter is om apart te overleggen* (SO Oostende).

In Roeselare neemt het operationeel overleg de vorm aan van het Multidisciplinair Overleg Radicalisering (MOR). Het strategische overleg daarentegen wordt georganiseerd binnen de Cel R. Het vindt om de zes weken plaats en dient om de burgemeester op de hoogte te houden en meerjarenplannen op te stellen. Een onderscheidend kenmerk van het MOR in Roeselare is dat er een expertenpool aanwezig is, die een meer gerichte en effectieve aanpak van casussen mogelijk maakt.

4.1.2 Kennisvariaties

Radicalisering omvat diverse gedragingen en oorzaken, waardoor de identificatie ervan complex is. Actuele informatie en gedeelde perspectieven zijn essentieel voor effectieve samenwerking tussen socio-preventieve en politionele actoren.

Definiëring

Een effectieve samenwerking vereist dat de betrokken actoren overeenstemming bereiken over een duidelijke definitie van radicalisering. Alleen op deze manier kunnen adequate preventiestrategieën worden ontwikkeld om een optimale behandeling en opvolging van individuele casussen te garanderen.

In Blankenberge stellen zowel de *information officer* als de sociale medewerker dat radicalisering wordt gekenmerkt door de ontwikkeling van extreme opvatting. Dat gedachtegoed evolueert stapsgewijs en kan in sommige gevallen uitmonden in gewelddadige acties.

> *In mijn beleving is alles wat extreem gedachtengoed is, radicalisering. Zowel links als rechts, het maakt niet uit op welk vlak* (IO Blankenberge).

> *Radicalisering, het woord zegt het zelf hé, je wordt radicaal in iets, je wordt extreem. Het gedachtegoed kan op de een of andere manier uit de hand lopen en het kan leiden tot gewelddadige acties* (SO Blankenberge).

Er is echter een subtiel verschil waargenomen in de gehanteerde typologieën. Beide professionals erkenden dat radicalisering in diverse vormen kan voorkomen, zowel politiek als religieus van aard. Al merkte de socio-preventieve actor op dat er vooral religieuze radicalisering wordt gemeld.

> *Wat ik wel merk in de loop der jaren, op vlak van meldingen, dat het vooral naar de religieuze kant opgaat* (SO Blankenberge).

De respondenten van de AG zitten op dezelfde lijn qua definiëring. Beiden benadrukken dat het radicaliseringsproces uit meerdere stappen bestaat en dat er rekening moet worden gehouden met verschillende typologieën, aangezien elke situatie uniek is. De *information officer* gaf echter aan dat hij de problematiek voornamelijk vanuit juridische termen benadert, wat voortvloeit uit zijn mandaat als politiefunctionaris.

> *Er zijn verschillende stappen aan radicalisering verbonden. Eerst heb je radicalisering zelf waarbij je vooral de focus legt op het denkproces, wat vervolgens zal overgaan naar extremisme* (IO AG).

> *Radicalisering is vaak een gedachtegang die start met het zich verzetten tegen het beleid en het huidige systeem. Eenmaal dat verdergaat, zal dat ook resulteren in het ondernemen van bepaalde acties* (SO AG).

> *Als politionele dienst zou ik natuurlijk de juridische term hanteren* (IO AG).

De respondenten van Oostende zitten op dezelfde golflengte. Beiden benadrukken het belang van een individuele benadering bij elke casus. Hierbij ligt de focus op het achterhalen van de motivatie achter de radicalisering en op de wijze waarop deze zich manifesteert binnen verschillende levensdomeinen. Radicalisering wordt door hen vooral benaderd vanuit een persoonsgericht perspectief, waarbij ze erkennen dat ieder individu een unieke achtergrond heeft, een zogenaamde 'rugzak', en dat de context waarin iemand zich bevindt een significante invloed uitoefent op het radicaliseringsproces.

> *Bij radicalisering moet je gewoon kijken naar de feiten op zich, wat is die persoon van plan? Het radicaliserende gaat eigenlijk naar de achterliggende motivatie* (IO Oostende).

> *Het is een uiting van mensen die vaak met problematieken te kampen hebben op verschillende levensdomeinen, wat uitmondt in radicalisering. Het is niet zo dat die persoon radicaal geboren is. Het zijn mensen met een rugzak die ofwel te maken hebben met psychische problemen ofwel met problemen op vlak van huisvestiging, of tewerkstelling. Je werkt dus vaak rond mensen met een rugzak* (SO Oostende).

De respondenten uit Roeselare definiëren radicalisering als een proces van vervreemding of afkeer van de samenleving. Dit proces maakt het voor betrokkenen steeds moeilijker om hun plaats in de huidige maatschappij te vinden. Als gevolg hiervan isoleren zij zich steeds meer en ervaren zij een gevoel van ontheemding binnen de samenleving. Deze respondenten benadrukken dat radicalisering het resultaat is van een samenspel van meerdere factoren en dat het moet worden gezien als onderdeel van een breder veranderingsproces.

> *Ze zetten zich af van de maatschappij, waardoor het eigenlijk moeilijker en moeilijker wordt voor die persoon om zijn plek te vinden in de huidige Westerse maatschappij, waarin dat we hier leven* (IO Roeselare).

> *Radicalisering zie ik echt als een proces van vervreemding van de maatschappij, isolatie en zich niet thuis voelen* (SO Roeselare).

Over het algemeen geven alle respondenten aan dat het een uitdaging is om een eenduidige definitie van radicalisering te formuleren. Om die reden hanteren alle LIVC-R's een casusgerichte aanpak. Deze werkwijze maakt het mogelijk om zowel risico- als beschermende factoren grondig te analyseren, waardoor een nauwkeurige inschatting van het dreigingsniveau kan worden gemaakt en adequaat kan worden gereageerd op elke individuele casus.

> *Ik vind het moeilijk om er één definitie op te kleven en ik ga eigenlijk steeds uit van case tot case* (IO Roeselare).

Opleiding van de actoren

De opleiding en expertise binnen het kader van radicaliseringspreventie vertonen aanzienlijke variatie, zowel tussen actoren als tussen gemeenten. Alle politionele medewerkers die aan dit onderzoek deelnemen, zijn opgeleid tot *information officer*. Deze opleiding, bekend als COPPRA (Community Policing Preventing Radicalisation & Terrorism), betreft een vierdaagse training in Brussel, waar experts hun kennis en inzichten delen, en is in elke onderzochte gemeente geïmplementeerd. In Blankenberge wordt de problematiek politioneel verder expliciet benadrukt door het volgen van aanvullende opleidingen, waaronder seminaries en opleidingsdagen georganiseerd door de gemeente. Bovendien beschikt de politiezone over een interne expert die de COPPRA-opleiding aanbiedt binnen de West-Vlaamse Politieschool, wat bijdraagt aan een aanzienlijk niveau van interne expertise.

Wat de opleiding van socio-preventieve actoren betreft, is de samenwerking met de VVSG een opvallende gemeenschappelijke factor. Alle organisaties benadrukken dat VVSG een cruciale partner is, zowel bij de opstart als bij de verdere elaboratie van de expertise.

> *Ik denk dat VVSG één van onze belangrijkste partners is, want zij brengen de steden samen, waardoor je informatie kunt uitwisselen met elkaar* (SO Oostende).

De grootste diversiteit is echter te zien in het aantal en het type opleidingen die socio-preventieve organisaties volgen. Zo is er in De Panne geen specifieke informatie beschikbaar over de opleidingen van deze actoren, terwijl bij de AG de socio-preventieve actoren een minimaal aantal opleidingen volgen en er enkel bij de opstart begeleiding werd voorzien door VVSG. Het Netwerk Islamexperten plant daarom een toekomstige opleiding in voor alle betrokken actoren van de gemeente.

In Oostende worden leden van de werkgroep Casemanagement regelmatig geïnformeerd over aankomende opleidingen en vormingen, hoewel het niet verplicht is om hieraan deel te nemen. Blankenberge onderscheidt zich door een uitgebreid opleidingsaanbod voor socio-preventieve actoren, waaronder trainingen van Team R, VVSG (bijvoorbeeld over extreemrechts), NTA (Nuance door Training en Advies), en opleidingen gericht op fake news en online radicalisering. Telkens nadat er opleidingen hebben plaatsgevonden, merken ze in Blankenberge steeds een toename in de meldingen.

> *Ik zeg altijd opvoeden is herhalen, je moet vaak herhalen en opfrissen. Maar we zien wel als er iets opgefrist wordt of er komt nieuw personeel bij dat ze wel snel signalen beginnen zien. De waakzaamheid verhoogt, waardoor we kunnen zeggen dat we dan meer casussen krijgen* (SO Blankenberge).

Roeselare vormt een uitzondering op de regel vanwege hun unieke aanpak, waarbij ze de werklast van socio-preventieve actoren minimaliseren en hen niet verplichten om opleidingen te volgen. In plaats daarvan is een expertenpool opgezet die als kennisbron dient. Daarnaast is er een consulent deradicalisering aangesteld die zich volledig richt op dit thema en een breed scala aan opleidingen volgt. In de meeste gemeenten maken ambtenaren die deelnemen aan de LIVC-R doorgaans deel uit van de dienst Veiligheid. Zij geven aan verantwoordelijk te zijn voor een breed scala aan veiligheidstaken, waardoor zij zich niet volledig kunnen toespitsen op radicalisering. De *information officers* benadrukken dat radicalisering slechts één van hun vele verantwoordelijkheden is, waardoor zij geen volledige expertise in dit domein kunnen ontwikkelen.

> *Ik draag zes hoedjes dus ik moet nog een beetje slapen en sporten ook* (IO Oostende).

Wij proberen altijd aan de webinars of de vormingen die we zien verschijnen, deel te nemen. Dus ja we proberen wel om ons wat bij te scholen, toch waar dat mogelijk is. Ook al volgen we opleidingen, we zijn zeker geen experts hierin, want we zijn niet enkel met die thematiek bezig (SO Oostende).

Het is geen core business, het is niet zoals in de grootsteden, waarbij ze iemand hebben vrijgesteld en die daar 100% voor ingezet wordt (SO Blankenberge).

4.2 Vertrouwen

Het is dus verplicht voor gemeenten om een LIVC-R op te richten, maar de vraag blijft of dat daadwerkelijk opportuun is. Wanneer er valkuilen aanwezig zijn die niet worden aangepakt, kan dit leiden tot averechts werkende effecten. In dit verband zal specifiek worden ingegaan op de mechanismen die zijn toegepast om vertrouwen op te bouwen en het niveau van wantrouwen te beperken binnen de werking van de LIVC-R, met de oorzaken en oplossingen hiertoe.

Vertrouwen is alles. Als het vertrouwen geschaad wordt en er één lid van de LIVC-R is die verklaart niet meer mee te willen doen omdat zijn informatie misbruikt wordt, dan is het gedaan (SO Blankenberge).

De verbinding dien je niet te leggen op zware momenten, zoals tijdens een crisis, maar eigenlijk al op voorhand zodat je een goeie basis hebt (SO Oostende).

De communicatie is vrij open en zo lang dat dit niet geschaad wordt, zijn er daar geen problemen mee (IO Oostende).

4.2.1 Mechanismen voor vertrouwen

Aan de hand van de interviews zijn enkele mechanismen geïdentificeerd geweest om vertrouwen op te bouwen en te onderhouden. In totaal zijn er zes soorten mechanismen te onderscheiden die de basis vormen voor het vertrouwen dat momenteel tussen de betrokken partners aanwezig is.

Rechtstreeks contact

Rechtstreeks contact houdt in dat partners regelmatig formeel en informeel in contact staan, contact dat verdergaat dan enkel tijdens LIVC-R-vergaderingen. Alle gemeenten geven aan hiervan gebruik te maken, aangezien het een van de voornaamste mechanismen voor vertrouwensopbouw en -onderhoud is.

Zowel de *information officer* van De Panne als van Blankenberge geven aan regelmatig telefonisch contact te onderhouden met de verschillende partners.

> *Het is belangrijk dat ze onze contactgegevens hebben* (IO De Panne).

De *information officer* van Blankenberge geeft aan dat ze in de dagelijkse werking van de politie regelmatig in contact staat met andere diensten, zeker nu de dossiers complexer worden. Op verschillende vlakken wordt die band tussen politie en socio-preventieve actoren dus onderhouden. Door preventieve gesprekken te voeren, kan gehoor gegeven worden aan eventuele casussen, waarvan de LIVC-R nog niet op de hoogte was. Voor deze gemeenten is dat rechtstreeks 'informeel' contact echt de kern, aangezien ze formeel weinig samenkomen.

> *Wij komen één keer per jaar samen en dat is volgens de theorie onvoldoende. Daarom kreeg ik ooit het advies: 'Als je niets te bespreken hebt, kom dan eens samen en ga desnoods iets eten samen' *SO toont ongeloof*. De contacten tussen die vijf actoren zijn hier intensief, omdat wij niet enkel voor die zaken samenwerken maar ook voor andere zaken, dus is er weinig nut om periodiek overleg te voorzien* (SO Blankenberge).

Roeselare legt daarentegen de nadruk op formeel periodiek overleg. Het ultieme doel van deze bijeenkomsten is om casussen met een vaste frequentie te bespreken. Volgens de SO zal dit gestructureerde proces bijdragen aan een verbeterde captatie van signalen, waardoor problematieken eerder en effectiever kunnen worden geïdentificeerd.

Blankenberge, Oostende en de AG hameren allemaal op de partnerschappen die reeds in andere contexten zijn gevormd. De coördinator van de LIVC-R te Blankenberge is niet enkel de *single point of contact* voor radicalisering, maar ook in andere materies, zoals bijvoorbeeld bestuurlijk handhaven. Deze brede verantwoordelijkheid faciliteert informeel contact met diverse diensten, wat de samenwerking versterkt. Oostende stelt dat er al rond verschillende thema's wordt samengewerkt, wat de drempel een stuk lager maakt om rond een andere thematiek samen te werken.

> *Eigenlijk wil je gaan samenwerken met partners rond positieve thema's, als er dan een keer iets minder positiefs is, heb je toch al een goeie basis* (SO Oostende).

> *De mensen kennen elkaar, het is dus niet zo dat er plots zeven mensen bijeen zitten die elkaar nog nooit gezien hebben* (SO Oostende).

In de AG wordt gesteld dat het formeel overleg eigenlijk helemaal vervalt in geval van deze andere contactvormen.

> *Er zijn al heel wat partnerschappen tussen politie en hulpverlening. Nu komt het lokaal bestuur daar voor een stuk tussen, ik denk dat de kanalen er al voor een stuk zijn, maar dan op een ander niveau* (SO AG).

Duidelijke afspraken

Zoals eerder vermeld zijn er verschillende vormen waarin de overlegorganen functioneren. Drie gemeenten geven aan dat het belangrijk is om met de verschillende partners duidelijke afspraken te maken over een aantal praktische topics. Het maakt duidelijk wat er verwacht wordt van hen en legt de fundering voor een stabiele vertrouwensrelatie.

In de AG zit het overlegorgaan nog in de beginfase. De eerste en voorlopig enige bijeenkomst stond volledig in het teken van duidelijke afspraken met elkaar, vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Op de volgende bijeenkomst staan een verdere kennismaking en een duidelijke definiëring van het forumdoel en de wederzijdse verwachtingen op de agenda.

> *Dat is wel iets dat we extra zullen benadrukken, dat iedereen daar vrij kan spreken en ook eigenaar blijft van zijn of haar informatie* (SO AG).

Oostende en Roeselare vertonen gelijkenissen rondom deze afspraken. Beide gemeenten stellen duidelijk gemaakte afspraken te hebben wat de wettelijke fundering is om het overleg te laten plaatsvinden. Zo hebben ze elk een PowerPoint-presentatie om kort de wettelijke verankering van de LIVC-R-werking duidelijk te maken omtrent de rechten van de partners, het beroepsgeheim en de basis van spreekrecht. De *information officer* geeft aan dat er benadrukt werd dat de informatie nooit aan de partners gebonden wordt.

> *Het is vooral belangrijk als je de partners samenbrengt dat je bepaalde afspraken maakt en dat je die specifieke partner dan informeert over wat de LIVC-R is, wat het doel is van de LIVC-R, welke informatie er wordt gedeeld en welke informatie kan en mag er gedeeld worden* (IO Roeselare).

De twee gemeenten vertonen echter ook verschillen. In Oostende is de afspraak gemaakt dat alle partners tijdens het volledige overleg mogen blijven zitten, terwijl Roeselare dit principe niet toepast.

> *Iedereen mag steeds blijven zitten, je wil informatie uitwisselen en je vertrouwt en kent elkaar, dus ik zou niet weten waarom iemand de kamer zou verlaten. We hebben ook afgesproken dat wat daar gebeurt daar ook blijft* (SO Oostende).

> *Nee, ik vind dat vooral moeilijk om alle partners op hetzelfde moment samen te zetten als je over cases bezig bent. Allez, je moet het OCMW er bijvoorbeeld niet bij betrekken als het gaat over een jongeren van 15 jaar* (IO Roeselare).

Open communicatie

Zowel Oostende, Roeselare als Blankenberge benadrukken dat openheid in communicatie cruciaal is om informatie effectief te delen en acties te coördineren.

De unieke overlegstructuur in Oostende bevordert open communicatie, waarbij de beperkte groepsgrootte als een effectieve manier wordt gezien om openheid te stimuleren. Partners delen informatie in de werkgroep casemanagement en tijdens het politiek-politioneel overleg, waarin de coördinator een centrale brugfunctie vervult. Het afzonderlijk overleg van socio-preventieve actoren met een gemeentelijke ambtenaar wordt, volgens de *information officer*, als minder bedreigend ervaren en vergroot de effectiviteit van de communicatie.

> *Dat komt minder confronterend over dan wanneer de politie de informatie najaagt* (IO Oostende).

Regelmatige communicatie blijft essentieel, zeker omdat alle betrokken partijen het zeer druk hebben. Frequente ontmoetingen zorgen voor een verbetering van de informatiedoorstroom. Oostende kiest ervoor om meer informatie te delen dan strikt wettelijk vereist, met als doel extremisme te voorkomen en gezamenlijke verantwoordelijkheid op te nemen voor mogelijke risico's.

> *Heel wat van de informatie die verkregen kan worden is gefocust op de goedheid en de beschikbaarheid van de personen, of zij namelijk effectief willen gaan graven achter informatie en die beschikbaar willen zetten* (IO Oostende).

Roeselare onderstreept het proces van wederzijds vertrouwen als basis voor open communicatie. Het gaat hierbij om zowel vertrouwen geven als vertrouwen krijgen. Er wordt gestreefd naar een cultuur van transparantie, waarin relevante informatie vrij wordt gedeeld tussen politie, gemeente en andere actoren. Hoewel de nadruk ligt op noodzakelijke informatie, *need-to-know*, wordt openheid gezien als een manier om samenwerking te stimuleren en de bal aan het rollen te brengen bij andere partners. De informatie heeft zowel betrekking op de beschermende als de risicofactoren. Dit voorkomt het stigmatiseren van personen en draagt bij aan een constructieve samenwerking.

> *Het is niet dat wij alle slechte dingen gaan bespreken en enkel de slechte dingen, nee het is à charge en à décharge* (SO Roeselare).

In Blankenberge wordt open communicatie eveneens als een prioriteit gezien. Tijdens vergaderingen is afgesproken om volledig open te communiceren zonder restricties. Dat wederzijds vertrouwen vormt een solide basis voor samenwerking en informatie-uitwisseling.

Netwerkmomenten en projecten

Drie gemeenten onderstrepen netwerkmomenten als een essentiële stap in het opbouwen en onderhouden van samenwerkingsverbanden. Deze momenten bieden niet alleen de gelegenheid om kennis te maken, maar ook om informatie te delen en wederzijds begrip te vergroten.

In De Panne is het opbouwen van persoonlijke connecties met partners een belangrijk speerpunt, wat concreet gerealiseerd wordt via netwerkmomenten. Elke gelegenheid om partners beter te leren kennen wordt aangegrepen, wat bijdraagt aan een duurzame samenwerking.

> *Onlangs was er een netwerkmoment van het Sociaal Huis van de wijk. De wijkagenten wilden het Sociaal Huis eens leren kennen en omgekeerd en ik heb me daarbij aangesloten* (IO De Panne).

In Blankenberge worden er projecten opgezet samen met scholen, onder andere binnen het kader van het *PlanetYouth*-project. Dit initiatief biedt minderjarigen zinvolle tijdsbesteding, waarmee wordt voorkomen dat zij op straat dolen en mogelijk in crimineel gedrag vervallen. De politie probeert op die manier een band op te bouwen met partners van de scholen. Dit zorgt voor een drempelverlaging bij eventueel ander overleg, bijvoorbeeld tijdens de LIVC-R.

In Roeselare worden netwerkmomenten actief gebruikt om relaties te versterken. Zo biedt de netwerkdag een uitstekende gelegenheid om partners informeel te ontmoeten. Daarnaast wordt het netwerkmoment benut om functies beter toe te lichten. Zo besteedde de consulent deradicalisering veel tijd aan het voorstellen van zichzelf en zijn rol. Hoewel het aanvankelijk uitdagend was om zich als nieuwkomer te positioneren, hebben deze inspanningen na zeven tot acht maanden zijn vruchten afgeworpen. Er worden nu regelmatig meldingen, adviesvragen en verzoeken om vorming en presentaties ingediend, wat de meerwaarde van deze functie aantoont.

> *Een netwerkmoment met een glaasje en een versnapering, dat zijn hele goeie platformen eigenlijk om elkaar te leren kennen, dus daar ben ik grote voorstander van* (IO Roeselare).

> *Ik denk dat het vooral belangrijk is om in te zetten op dat vertrouwen en het kenbaar maken van je functie aan professionals en sociale organisaties* (SO Roeselare).

De AG beseft tot slot dat de partners elkaar nog moeten leren kennen en met elkaar vertrouwd raken. Een mogelijke strategie om dit vertrouwen te versterken, is een tweede bijeenkomst organiseren. Deze bijeenkomst zou dan worden gekoppeld aan een vorming over radicalisering, waarbij zowel inhoudelijke kennisdeling gedeeld wordt, als samenwerking bevordert wordt.

> *Het zou al goed zijn dat we elkaar reeds als partner zouden leren kennen* (SO AG).

Stabiliteit

Dit mechanisme is enkel toe te schrijven aan de werking van de gemeente Blankenberge. In Blankenberge wordt het onderlinge vertrouwen tussen partners sterk beïnvloed door de langdurige samenwerkingsrelaties, waarbij ervaring en continuïteit binnen het netwerk cruciaal zijn. Deze elementen vormen een stevige basis voor effectieve samenwerking.

> *Dat vertrouwen is gegroeid vanuit het verleden, ik werk hier al 35 of 36 jaar en die mensen zijn allemaal meegegroeid. Wij zijn allemaal vijftigers dus we kennen elkaar al heel lang* (IO Blankenberge).

> *We zijn met elkaar opgegroeid en dat is onze sterkte. Als dat kan is dat mooi. Indien je continu personeelsverloop hebt, is dat wat moeilijker* (SO Blankenberge).

> *We hebben een heel groot netwerk, dat komt ook doordat ik hier al heel lang werk en een vertrouwd gezicht ben* (SO Blankenberge).

Bewustzijn van de mogelijke valkuilen

Het laatste mechanisme dat aangehaald wordt, gaat over het bewustzijn van mogelijke valkuilen die een effectieve samenwerking kunnen belemmeren. Gemeenten signaleren verschillende cruciale aandachtspunten, wanneer zij zich hiervan bewust zijn, kan dit de onderlinge relaties en het vertrouwen versterken.

In Oostende werd al vroeg erkend dat een vertrouwensgebrek de grootste uitdaging vormt voor een succesvolle samenwerking. Een medewerker die aan de basis lag bij de opstart van de LIVC-R te Oostende, speelde ook een sleutelrol bij de ontwikkeling van het Vlaamse beleid daaromtrent. Vandaar is sinds het begin geïnvesteerd in het opbouwen van vertrouwen als basis voor een duurzame samenwerking.

In Roeselare ligt een belangrijke valkuil in de ervaring van de betrokken actoren. Partners die vertrouwd zijn met de LIVC-R werken doorgaans vlotter samen, terwijl nieuwkomers meer tijd nodig hebben om hun plaats te vinden. Als een vertrouwensband ontbreekt, kan de samenwerking in het begin trager verlopen. Die vertraging kan, opgelost worden door voldoende ruimte te bieden voor kennismaking en begrip. Een andere potentiële uitdaging is de kwetsbaarheid van de vertrouwensrelaties van sociale partners. De politie erkent dat deze banden precair zijn, wat het belang van wederzijds begrip onderstreept. Open communicatie over relevante informatie is noodzakelijk om het gezamenlijke doel te bereiken en het risico te vermijden dat belangrijke zaken onbesproken blijven.

> *Ik snap het ook wel hoor. Vanuit de sociale partners hebben zij meestal al een vertrouwensband en dat is natuurlijk precair* (IO Roeselare).

> *We proberen zeer open te communiceren naar elkaar toe en ook naar alle andere actoren toe waardoor ik wel weet dat het ergens een bal aan het rollen brengt* (IO Roeselare).

4.2.2 Knelpunten

Bij de werking van de LIVC-R's signaleren verschillende gemeenten knelpunten die de efficiëntie en effectiviteit van de samenwerking kunnen beïnvloeden. Elk van de betrokken gemeenten identificeert minstens één knelpunt, wat onderstreept hoe belangrijk het is om deze uitdagingen actief aan te pakken om de doelstellingen van de LIVC-R te realiseren.

Afbakening verantwoordelijkheden

De gemeente De Panne ervaart binnen de werking van de LIVC-R uitdagingen bij het afbakenen van de verantwoordelijkheden van de politie. De ervaring leert dat de aanwezigheid van de politie aan tafel vaak leidt tot de verwachting dat zij primair verantwoordelijk zijn voor het oplossen van problemen, wat de taakverdeling binnen de samenwerking bemoeilijkt.

> *Als je de politie ergens mee aan tafel zet dan moet je opletten want de verantwoordelijkheid wordt heel snel aan hen gegeven* (IO De Panne).

Personeelsverloop

In de Panne blijkt personeelsverloop een terugkerende uitdaging. Vertrekkende medewerkers vereisen extra inspanningen om nieuwe leden te informeren over de werking van de LIVC-R en contactgegevens te delen. Het onderhouden van de actuele contactinformatie is wel essentieel om de continuïteit van de samenwerking te waarborgen. Blankenberge wijst er ook op dat dit een probleem zou kunnen zijn, maar zij hebben hier nog geen moeilijkheden mee ondervonden.

> *Indien je continu personeelsverloop hebt, is dat wat moeilijker* (SO Blankenberge).

Afstemming

Roeselare benadrukt de complexiteit van samenwerking met een breed netwerk van partners. Het afstemmen van agenda's blijkt vaak lastig, wat soms leidt tot een vertraging in informatieoverdracht. Hierdoor verloopt het overleg vaak online, wat soms een uitdaging kan zijn. Technische problemen en een gebrek aan spontane interactie kan een kleine drempel vormen voor effectieve communicatie.

> *Het is vaak zeer moeilijk om de agenda's op elkaar af te stemmen waardoor er soms wat vertraging is en het soms niet loopt zoals je wil dat het loopt. Hierdoor moet je soms 'poer in hun gat steken'* (SO Roeselare).

> *Ja, ik zou liever hebben dat de vergaderingen in het echt kunnen doorgaan, dit zorgt ervoor dat de communicatie beter kan verlopen. Online blijft toch nog altijd een drempel, je kent het hé 'Werkt mijn camera?' 'Zie je me?' en 'Ik hoor je niet, hoor'. Het is nog altijd zeer moeilijk en mensen zijn nog altijd minder geneigd om in te springen en te zeggen: 'Ja, nee, dat klopt niet hoor, wat je zegt*' (SO Roeselare).

Oostende ervaart eveneens een vertraging bij de informatie-uitwisseling, mede door de drukke agenda's van de verschillende actoren. Daarnaast is de zoektocht naar een nieuwe partner uit de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) een uitdaging. Het vinden van een geschikte vertegenwoordiger is niet evident gezien de delicaatheid van de materie. Hierdoor worden bestaande netwerken, zoals het CAW, ingezet om een geschikte kandidaat te identificeren.

> *Eén van de mindere elementen is, als wij informatie uitzetten het volgens ons te lang duurt voor de informatie verrijkt wordt vanuit de zachte sector* (IO Oostende).

> *Het enige dat er nu werd gezegd was iets rond GGZ, maar we weten nog niet direct wie. Dat is eigenlijk altijd het moeilijke, omdat het wel over vertrouwelijke informatie gaat en dat je moet gaan nadenken wie je daarbij zet* (SO Oostende).

Prioritering

In de AG is de belangrijkste valkuil het gebrek aan prioritering van de materie. Radicalisering wordt niet altijd als urgent beschouwd in deze gemeente, wat samenkomsten laat uitblijven en een trage opstart van de samenwerking in de hand werkt.

> *Dat is een beetje een valkuil. Net omdat het niet nodig is, blijft dat nu voorlopig een slapend gegeven en wordt er, ja, ik betrap mezelf daar ook op, prioriteit gegeven aan andere zaken* (SO AG).

4.2.3 Wantrouwen

Het functioneren van de LIVC-R's wordt soms belemmerd door wantrouwen tussen de betrokken partners. Dit wantrouwen kan diverse oorzaken hebben, variërend van het weigeren om informatie te delen tot misconcepties omtrent het beroepsgeheim.

> *Er zitten natuurlijk verschillende partners aan tafel, zowel justitie als politie, als lokaal bestuur en hulpverlening. Er gaat daar negen van de tien keer wel een spanningsveld zijn wat beroepsgeheim betreft* (SO AG).

Gevoeligheid van informatie

Verschillende gemeenten geven aan dat gevoelige informatie een drempel vormt voor het delen van informatie. De AG benadrukt dat politionele informatie vaak als uiterst delicaat wordt beschouwd, vooral in situaties waarin de samenwerkingspartners elkaar nog niet goed kennen. Het delen van dergelijke gegevens vereist een sterk wederzijds vertrouwen, een proces dat tijd vergt om te ontwikkelen.

> *Indien je natuurlijk met nieuwe partners dient te communiceren is het wat moeilijker. Daar ga je nog niet direct informatie mee delen, maar als je elkaar enkele keren spreekt, vormt dit vertrouwen zich wel en stel je jezelf meer open. Politionele informatie is ook uiterst gevoelig, dus je dient hier voorzichtig mee om te gaan* (IO AG).

Deze uitdaging wordt in de AG aan beide zijden ervaren. De *information officer* onderstreept het belang van informatie-uitwisseling, vooral omdat situaties snel kunnen escaleren. Vooralsnog delen socio-preventieve organisaties toch slechts in beperkte mate informatie

binnen de LIVC-R. Dat kan te maken hebben met een gebrekkige beschikbare casuïstiek of doordat signalen onvoldoende worden herkend. Tegelijkertijd blijkt dat het LTF actievere informatie signaleert en ook deelt, wat suggereert dat aanvullende preventieve maatregelen overwogen moeten worden.

> *Voorlopig delen sociale diensten nog niet veel informatie met de LIVC-R. Dat kan komen doordat er, zoals nu aangenomen wordt, geen casussen beschikbaar zijn of er zijn nog problemen met vroegdetectie, waarbij men onvoldoende bewust is van de signalen. In de LTF is het toch actiever, misschien moeten er meer maatregelen genomen worden van preventieve aard* (IO AG).

Vergelijkbare knelpunten worden gesignaleerd in gemeenten zoals Oostende en Blankenberge. In Blankenberge geeft de politie aan dat het niet haalbaar is om alle informatie te delen, aangezien sommige informatie een hoge vertrouwelijkheidsgraad heeft, zoals bijvoorbeeld gegevens die afkomstig zijn van de Dienst voor de Veiligheid van de Staat.

> *Indien dat de informatie ultrageheim is, bijvoorbeeld informatie van staatsveiligheid, durven we dat soms wel beperken in informatiedeling. Het is 100% neen, laat ons zeggen dat we 75% van de informatie aanbieden. Dat is een beetje afhankelijk van casus naar casus* (IO Blankenberge).

In Oostende wordt gewezen op de uitdagingen bij de informatie-uitwisseling vanuit sociale partners. Sociale organisaties beschikken namelijk over uitgebreide informatie over diverse individuen, al wordt die vaak slechts in beperkte mate gedeeld met de politie. Dat is een problematiek die echter niet alleen bij radicalisering geïdentificeerd wordt, maar ook bij alle andere samenwerkingsverbanden.

> *Wij hebben vastgesteld dat de informatie vanuit allerhande sociale partners komt en over heel veel verschillende personen gaat. Die informatie wordt echter niet zo makkelijk gedeeld met de politie. Dat is een strijd die gevoerd wordt met dokters, spoedgevallen diensten, maar ook in deze omstandigheden* (IO Oostende).

Beroepsgeheim

In Roeselare wordt terughoudendheid bij CAW geïdentificeerd met betrekking tot het delen van informatie. Ondanks het feit dat de wettelijke kaders expliciet aangeven dat informatie-uitwisseling onder bepaalde voorwaarden is toegestaan, beroepen partners zich vaak op hun vertrouwelijkheidsplicht. Deze houding vormt een belangrijk knelpunt, met name in situaties waarin het delen van informatie cruciaal is om preventieve maatregelen te nemen.

> *CAW is een moeilijkere partner, die moet echt wel overtuigd worden over het beroepsgeheim, dat is voor hen een heikel punt* (IO Roeselare).

Oostende en Roeselare geven aan dat partners zoals het OCMW of scholen er wel voor openstaan om cases te melden, maar niet te voeden met details.

> *Door een school, door een OCMW, en in het begin melden ze de case bijvoorbeeld maar willen ze geen naam geven* (IO Roeselare).

> *Je hebt soms wel signalen vanuit het onderwijs of het CLB, maar bijvoorbeeld geen naam en dan vraag je de naam en dan willen ze dat niet direct geven. Ja dan kunnen wij gewoon niet veel doen* (SO Oostende).

Een algemeen probleem in Oostende is de schending van het beroepsgeheim. Vooral sociale partners ervaren hier af en toe problemen mee en daar valt in het algemeen weinig aan te doen. Deze problematiek doet zich voornamelijk voor bij justitieassistenten. Zij stellen zich weigerachtig op om informatie te geven over individuen die onder voorwaarden staan bij hen.

> *Er is een stuk wetgeving dat zegt dat wanneer je een hoger doel nastreeft, je steeds je beroepsgeheim mag schenden, maar het is nog steeds het individu zelf dat hierover beslist. En we stellen vast dat dat zelfs in veel minder extreme omstandigheden niet gebeurt, dus ja, we kunnen de mensen niet in de hoek zetten en hen onder dwang verplichten om informatie te delen* (IO Oostende).

> *De justitieassistenten zijn niet heel bereid om volledig open kaart te spelen over sommige zaken, dus dat is dan een intermenselijke vertrouwensrelatie die dient te groeien* (IO Oostende).

Personeelsverloop

Frequent personeelsverloop belemmert het eveneens om vertrouwen op te bouwen en een effectieve samenwerking te bevorderen binnen de LIVC-R. In Roeselare wordt benadrukt hoe tijdsintensief het proces is om steeds opnieuw vertrouwensrelaties op te bouwen met nieuwe medewerkers. Hoewel het huidige team naar behoren functioneert, wordt opgemerkt dat na eerdere personeelswissels aanzienlijke inspanningen nodig waren om de samenwerking binnen het team weer op een soepel niveau te krijgen. Het gaat voornamelijk over de nauwe samenwerking tussen de *information officer* en de consulent deradicalisering, vermits zij aan de fundamenten van de LIVC-R liggen.

> *Het zijn nu al vier of vijf verschillende mensen in die paar jaar tijd waarin dat je telkens weer opnieuw een vertrouwensband moet kweken, dat ging bij de ene al vlotter dan bij de andere* (IO Roeselare).

In Oostende werd dit probleem opgemerkt tijdens de COVID-periode en liet zijn sporen na op vlak van vertrouwen.

> *Het was veel actiever voor COVID-19. Tijdens de coronaperiode zijn er ook heel veel mensen veranderd van posities, en dan zijn we dat terug beginnen opstarten. Maar het duurt wel even voor je opnieuw vertrouwen terugwint bij mensen en voor je dus opnieuw iets kunt opstarten* (SO Oostende).

Imago en reputatie

Scholen blijken bijzonder terughoudend te zijn bij het delen van informatie, voornamelijk uit angst voor imagoschade en reputatieverlies. Deze problematiek doet zich voor in zowel Blankenberge als Roeselare.

> *De scholen - maar dat is niet alleen op radicaliserend gedrag - beschermen altijd zichzelf voor hun naam als het over drugs gaat of seksuele misdrijven van leraars of over extremisme. Men heeft dat niet graag, dat besmeurt de naam van hun school* (IO Blankenberge).

Gebruik van alternatieve kanalen

Binnen de AG wordt de LIVC-R minder intensief benut, omdat informatie vaak via alternatieve kanalen wordt gedeeld. In de praktijk gaat informatie doorgaans rechtstreeks naar de politie via alternatieve kanalen in plaats van via het overlegorgaan. Dat ondermijnt de kerndoelstelling van de LIVC-R als platform voor samenwerking en informatie-uitwisseling, waardoor er mogelijk geen totaalconceptie van de problematiek is. Socio-preventieve organisaties nemen hier direct contact op met de politie en maken slechts in beperkte mate gebruik van het overlegorgaan.

> *Er is nog niets tot bij mij gekomen, maar dat wil daarom niet zeggen dat er niets is, want ik denk dat er wel zaken zijn, maar dat ze die dan eerder via politie zullen laten gaan. Wat natuurlijk een stapje verder is, hé. Eigenlijk zou het eerst aan de LIVC-R moeten zijn en dat er dan de link wordt gelegd met het politionele* (SO AG).

Vertrouwen moet groeien

Oostende beschrijft hoe het in 2016 lastig was om een cultuur van informatie delen op te bouwen. Dit vertrouwen groeit wel, maar blijft kwetsbaar, zeker als nieuwe partners of gevoelige casussen aan bod komen.

> *Maar dat is een tijd in 2016 dode letter gebleven, want er was niemand die wist wat mag er nu, wat mag er nu niet. Er was ook geen traditie van informatie delen naar de bestuurlijke overheid toe* (IO Oostende).

4.2.4 Oplossingen

Bij het aanpakken van wantrouwen in de samenwerking binnen de LIVC-R's, identificeren gemeenten diverse strategieën en oplossingen om het vertrouwen tussen partners te bevorderen.

De Panne benadrukt het belang van proactieve communicatie. Wanneer er signalen van wantrouwen of onbekendheid zouden zijn, stelt men zich opnieuw voor aan de betrokken partners. Het helpt om de relaties te versterken en de betrokkenheid te vergroten. Deze strategie wordt door de AG beaamd.

> *Als je elkaar enkele keren spreekt, vormt dit vertrouwen zich wel en stel je jezelf meer open* (IO AG).

Vermits de AG in de opstartfase zit, ervaart deze gemeente duidelijk uitdagingen bij het verkrijgen van informatie binnen de LIVC-R. Brugfiguren zijn hierbij essentieel om communicatiekloven te overbruggen, wat bijdraagt aan een soepelere informatie-uitwisseling.

> *Ikzelf ga bijvoorbeeld geen informatie loskrijgen bij een Sociaal Huis, maar ons aanspreekpunt wel* (SO AG).

Volgens Oostende is het makkelijker om informatie te vergaren via de sociale sector omdat het, als minder confronterend wordt ervaren dan via de politie. Hoewel het de politie zelf is die bij hoogdringendheid actie onderneemt, wordt samenwerking gezien als een belangrijke aanvulling. In het algemeen is er wel een goeie communicatieband tussen de coördinerende partners, wat de werking van de LIVC-R faciliteert.

> *Ik ben er zeker van dat, mocht ik nu mijn telefoon nemen en de coördinators opbellen en zeggen dat ze moeten oppassen omdat het morgen gaat branden, zij er dan wel alles aan gaan doen om te vermijden dat het zal branden* (IO Oostende).

Roeselare richt zich op structurele maatregelen om wantrouwen tegen te gaan, zoals het organiseren van periodiek overleg. Door regelmatige ontmoetingen blijven partners betrokken en geïnformeerd. Het wettelijk kader vormt hierbij een belangrijke basis, omdat dit een gevoel van veiligheid biedt en partners motiveert om actief deel te nemen aan de samenwerking.

Blankenberge ziet vertrouwen als een cruciaal element en benadrukt dat transparantie in het proces essentieel is. Het vermijden van ongefundeerde vermeldingen in officiële rapporten wordt als belangrijk gezien om wantrouwen te voorkomen. Door zorgvuldig om te gaan met informatie en de partners niet onnodig bij naam te noemen in de rapporten, draagt men bij aan een gezonde samenwerkingsrelatie.

4.3 Contextuele verschillen

De ene gemeente gebruikt de LIVC-R-werking meer dan de andere, de vraag is waar ze dan precies in verschillen.

> *In sommige gemeentes is er één keer een LIVC-R geweest 'omdat het verplicht is', maar anders ligt dat stil, omdat ze stellen dat er in hun gemeente geen probleem is. Ah ja nee als je er niet op werkt is er nooit een probleem hé. Als je niemand controleert zal je ook nooit drugs, vinden hé. Zo wil ik maar de vergelijking maken* (IO Roeselare).

> *Het blijft een ver-van-ons-bedshow* (SO AG).

4.3.1 Invloed van de politieke context

De politieke en bestuurlijke context spelen een cruciale rol in de werking van de LIVC-R's. De structuur van de gemeenten, de stabiliteit van het bestuur en de beschikbare middelen beïnvloeden allemaal de wijze waarop deze overlegorganen functioneren.

Eén belangrijk onderscheid zit tussen de gemeenten die deel uitmaken van een meergemeentezone en die van een ééngemeentezone. Oostende is de enige bevraagde gemeente die opereert binnen een ééngemeentezone, maar aangezien die stad net een nieuwe burgemeester heeft, blijft de impact van deze politieke wissel voorlopig noch onduidelijk. De huidige burgemeester blijft veiligheid wel als belangrijk thema erkennen.

> *Ik denk dat veiligheid altijd wel een thema is dat je als bestuur belangrijk zal vinden, zeker bij ons* (SO Oostende).

In de overige gemeenten wordt samengewerkt over meerdere gemeenten heen, wat vaak het gevolg is van een gedeelde politiezone. Alle meergemeentezones geven aan dat het overleg met meerdere politieke visies niet voor problemen zorgt. De Panne geeft aan dat de samenwerking goed verloopt, zonder veel conflicten. Het blijkt dat er wel iets minder signalen komen vanuit Nieuwpoort, maar anders merken ze geen noemenswaardige problemen. Roeselare ziet grensoverschrijdende samenwerking zelfs als een voordeel. Dankzij een stabiele politieke context en prioriteit voor veiligheid heeft de stad, als grootste gemeente binnen de zone, steeds probleemloos budget vrijgemaakt voor de LIVC-R-werking en aanvullende expertise.

> *Wij hebben het geluk dat de burgemeester van de grootste gemeente van de zone wel een grote voorstander is om daarin te investeren* (IO Roeselare).

In Blankenberge wenst men niets te zeggen over de politieke context, aangezien dit te gevoelig ligt. De AG stelt vervolgens dat de inactiviteit van hun overleg niet te wijten is aan een tekort in middelen, er zijn namelijk voldoende budgetten gereserveerd vanwege het erkende belang ervan.

Er is een duidelijke discrepantie in de investeringen vanuit de Vlaamse overheid. Roeselare kon in de vorige bestuursperiode genieten van substantiële Vlaamse subsidies en bijkomend maken de steden binnen de zone extra middelen vrij.

> *Vorige bestuursperiode hebben we subsidies gehad vanuit Vlaanderen, dat was 60.000 euro per jaar* (SO Roeselare).

Oostende heeft toegang gehad tot jaarlijkse projectsubsidies. Nu is er een nieuwe mogelijkheid tot financiering voor zes jaar, wat structureel en consistenter beleid mogelijk maakt. Tijd en middelen blijven namelijk cruciaal in deze werking. Blankenberge daarentegen komt niet in aanmerking voor dergelijke subsidies.

> *Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft ooit een lijst opgesteld van 43 gemeenten die prioriteit hebben voor subsidies in heel Vlaanderen. Die lijst mag niet vrijgegeven worden, maar we mogen bellen om te vragen of we op die lijst staan. Ik hoef niet te bellen, als je weet dat een bepaalde West-Vlaamse gemeente al 73 signalen binnenkrijgt op hun grondgebied, weet ik zeker dat wij niet op deze lijst staan en dus geen recht hebben op deze subsidie* (SO Blankenberge).

4.3.2 Casuïstiek

Tussen de gemeenten zijn er gelijkenissen en verschillen op vlak van de casussen, zowel qua aantal als qua inhoud.

In De Panne blijft de werking beperkt door een laag aantal casussen. De actoren hebben er de tijd niet voor en gezien het lage aantal targets, wil de *information officer* niet dat het een praatbarak zou worden.

Qua kosten-baten is dat niet zo interessant (IO De Panne).

De actualiteit speelt een significante rol in het aantal en type casussen. In 2016 zorgden de aanslagen in Maalbeek en Zaventem voor een meldingspiek, in alle gemeenten, buiten de AG. In die periode ging het voornamelijk over religieus geïnspireerde meldingen.

> *Net bij de aanslagen leefde er een grote angst bij de bevolking, het aantal en type meldingen reflecteerde dat* (IO Roeselare).

Tot op heden blijven geopolitieke situaties een rechtstreekse invloed uitoefenen op de meldingen die binnenkomen bij LIVC-R's. De COVID-19-pandemie leidde bijvoorbeeld tot inactiviteit in Blankenberge en Oostende. Anno 2025 veroorzaakt de situatie tussen Hamas en Israël opnieuw een verhoogd bewustzijn, wat leidt tot meer meldingen en een intensievere focus op specifieke thema's.

> *Internationale geopolitieke situaties bepalen of er veranderingen aan bod komen in Oostende. Bijvoorbeeld de oorlog tussen Hamas en Israël* (IO Oostende).

> *Het zijn zeer interessante polariserende tijden, je merkt wel dat dit ook interesse wekt bij partnerorganisaties* (SO Roeselare).

De psychische problematiek is een terugkerend thema. Zowel in Blankenberge als Oostende rapporteren ze een toename van casussen waarin radicaliserend gedrag samengaat met psychische aandoeningen en middelenmisbruik.

> *In 95% van de gevallen blijkt dat rebellerend gedrag een reactie is op iets dat gebeurd is, meestal zwakkere mensen die makkelijker beïnvloedbaar zijn* (IO Oostende).

> *Meestal is het ergens een psychisch probleem waardoor ze in die hoek van radicaliserend gedrag geduwd worden door anderen* (IO Blankenberge).

De doelgroep jongeren wint aan belang in Roeselare en Oostende. Mogelijks is dat een neveneffect van digitale platforms.

Er zijn vooral veel casussen omtrent jongeren, minder over volwassenen, is dat omdat het er niet is? Ik weet het niet. Is het omdat het minder zichtbaar is? Bijvoorbeeld van werkgevers of van VDAB of OCMW krijgen we opvallend veel minder meldingen dan van scholen (IO Roeselare).

Jonge mensen worden hele dagen gebombardeerd op het internet met allerlei soorten meningen, ideologieën, strekkingen, ideaalbeelden. Ik denk dat elke jongere kwetsbaar is, de ene gaat daar beter mee om dan de andere (SO Roeselare).

Digitale platforms drukken duidelijk hun stempel, zowel Blankenberge, Oostende als Roeselare ervaren dit.

Online content speelt daar een gigantische rol in. De informatiestrijd en gebiedenoorlogsvoering zijn allemaal elementen die kunnen spelen bij mogelijke radicalisering en potentiële schadelijke polarisatie (SO Roeselare).

Het monitoren van deze signalen is echter zeer arbeidsintensief en is een bovenlokale uitdaging die grensoverschrijdende digitale interacties vereist.

We hebben dat in het begin proberen te doen, maar dat is te arbeidsintensief voor een lokale zone (IO Blankenberge).

Online gegevens hebben geen grenzen. Wij weten bijvoorbeeld van andere politiezones dat zij op zoek gaan online en dan komen ze bijvoorbeeld plots uit bij iemand in Oostende die misschien aan het praten is met iemand uit Genk. Wie moet er daar iets aan doen? Dat is heel moeilijk (IO Oostende).

Om dan als stad te zeggen om daarin te investeren, is dat moeilijk. Als zij zich online gaan begeven, hoe kunnen zij enkel Oostendse jongeren gaan zoeken en gaan zij niet bezig zijn met andere jongeren? Dus ik denk dat dat een bovenlokaal probleem is eigenlijk (SO Oostende).

Op politiek vlak is in Blankenberge het rechtse blok al redelijk uitgelicht, nu is de linkse kant ook in opmars, idem in Oostende.

> *Waarbij het in 2016 voornamelijk casussen die godsdienstig en religieus waren, kijkt men nu vooral naar extreem rechts, extreem links, extreem groen (IO Oostende).*

4.3.3 Gebruik van evaluatietools

Hoewel evaluatietools zoals, de EMMASCAN[17], nuttig worden geacht, worden ze binnen de LIVC-R's nauwelijks toegepast. De AG erkent dat evaluaties cruciaal zijn na meerdere casussen of bij samenwerkingsproblemen, maar heeft dit nog niet in praktijk gebracht. Blankenberge kent de tool niet, maar erkent het nut ervan wel.

> *Indien je al tien à vijftien casussen doorlopen hebt, of je voelt dat er een kink in de kabel zit, dan is het zeker belangrijk om naar evaluatie te kijken. Enkel zo kan je zien of je goed bezig bent of dat er nog bijsturing nodig is* (IO AG).

> *Alles is voor verbetering vatbaar. Het is altijd goed om over je werkwijzen te reflecteren. Ook voor jezelf is het van belang om aan zelfreflectie te doen. Ik wist van het bestaan van deze tool niet af, dus het lijkt me niet slecht om dat te doen* (IO Blankenberge).

Oostende kent de tool en waardeert het belang ervan, maar de tijd ontbreekt om systematisch evaluaties uit te voeren. Roeselare verklaart dat, in de periode dat de consulent werkzaam is er nog geen evaluatie geweest is, maar dat het wel gepland staat.

> *Zolang ik werkzaam ben, is er nog geen evaluatie geweest, maar dat zal gebeuren met het traject van de VVSG* (SO Roeselare).

[17] EMMASCAN is een evaluatietool ontwikkeld in het kader van het EMMA-project. Deze tool biedt meerdere modules aan om zo de structuur, visie, huidige werkwijze, casemanagement, samenwerking, informatiedeling en expertise van een lokaal multidisciplinair netwerk te evalueren (EMMASCAN, z.d.).

4.4 *Best practices*

De *information officer* van Oostende wijst op de noodzakelijk beperkte groepssamenstelling binnen de LIVC-R. Een kleinere groep draagt namelijk bij aan efficiëntere besluitvorming en waarborgt de vertrouwelijkheid van gevoelige informatie. Daarnaast wordt het ontbreken van een centraal dossierplatform als een belangrijk knelpunt ervaren. Een dergelijk platform kan fragmentatie tegengaan door een gedeeld overzicht te bieden van casussen en informatie. Het zou niet alleen de interne samenwerking binnen gemeenten versterken, maar ook intergemeentelijke samenwerking ondersteunen en verbeteren. Blankenberge erkent de problematiek, vooral op vlak van voorbereiding. Een gerichte voorbereiding wordt vaak bemoeilijkt door de beperkte voorafgaande informatie van welke individuen besproken zullen worden.

> *Bij de ketenaanpak intrafamiliaal geweld is er vanuit de overheid een platform gemaakt waar alle partners toegang tot hebben en waar je dossiers kunt openen en info kunt delen. Het is een dossierplatform waar je echt zo de case kan openen en iedereen de input kan toevoegen, zodat je makkelijk een overzicht krijgt én de dossiers behoudt waarmee je aan de slag bent* (SO Oostende).

Roeselare benadrukt de cruciale rol van experten in het beoordelen van complexe situaties. Een expertenpool biedt gespecialiseerde kennis en vaardigheden die essentieel zijn voor een doeltreffende aanpak van casussen.

> *Wij zijn er ook niet voor opgeleid om echt diepe gesprekken te voeren en eigenlijk echt een risicotaxatie te maken om te weten wat nu echt het probleem is* (IO Roeselare).

In Blankenberge twijfelt de *information officer* over de kosten-batenverhouding van de LIVC-R-werking. Hierbij is het belangrijk om een balans te vinden tussen de middelen die worden geïnvesteerd en de praktische resultaten van de werking.

> *Allez, als je naar kosten-baten kijkt, of het het allemaal waard is, maar je moet wel iets doen* (IO Blankenberge).

> *Ik zie het in het algemeen als iets positiefs omwille van de interactie met de verschillende diensten. Je bespreekt casussen, het is een positief verhaal, maar het resultaat is weinig tastbaar* (IO Blankenberge).

In 2018 is de term radicalisering toegevoegd aan de LIVC-R-werking, maar dit wordt door verschillende gemeenten kritisch bekeken. Zowel in Roeselare als Oostende en Blankenberge blijkt dat veel casussen niet strikt met radicalisering te maken hebben. Het verwijderen van de "R" uit de LIVC-R zou een breder bereik mogelijk maken. Het zou bovendien bijdragen aan een efficiëntere samenwerking tussen dezelfde partners over verschillende thema's heen.

> *Het merendeel is geen radicalisering. Het gaat over pubergedrag en hulpvragen* (IO Roeselare).

> *Dus is het moeilijk om dat vast te pinnen, wat het exact is en op welk overlegorgaan dat nu exact besproken moet worden, er zijn er namelijk zoveel (overlegorganen) voor zoveel verschillende specifieke problematieken* (SO Roeselare).

> *Ik zou het ergens jammer vinden dat je overal apart structuren voor zou moeten maken, terwijl je eigenlijk wel dezelfde partners nodig hebt. Het kan misschien efficiënter* (SO Oostende).

5. Discussie

Op basis van de resultaten van het kwalitatief onderzoek kunnen de onderzoeksvragen worden beantwoord. De overkoepelende onderzoeksvraag luidt: '*Hoe beïnvloedt het vertrouwensniveau tussen politie en socio-preventieve actoren de effectiviteit van hun samenwerking bij de preventie van radicalisering in West-Vlaamse gemeenten?*'. Verder is deze in twee grote thema's opgedeeld.

5.1 Vertrouwen

De eerste onderzoeksvraag spitst zich toe op vertrouwen: '*Welke invloed heeft het vertrouwensniveau op de samenwerking tussen beide partners?*'. Het vertrouwensniveau speelt een fundamentele rol, met name in de mate waarin informatie wordt gedeeld (De Waele & Van Mele, 2022b). De wetgeving[18] schrijft spreekrecht voor, wat betekent dat elke actor zelf kiest welke informatie hij of zij met de groep deelt. Het resulteert in variërende vormen van informatiedeling tussen gemeenten. Oostende deelt bijvoorbeeld veel informatie, terwijl de AG een eerder afwachtende houding aanneemt. Vertrouwen bepaalt duidelijk mee de werking van de LIVC-R en wordt beïnvloed door gelijklopende definities en expertise van de verschillende actoren (Ellis et al., 2020; Haugstvedtv & Tuastad, 2023). Omtrent definiëring valt op dat alle actoren overeenkomen en zo dezelfde visie delen over radicalisering, wat een goeie basis is om vertrouwen op te bouwen. Rond expertise is er een grotere variatie, politiefunctionarissen hebben gelijkaardige opleidingen gevolgd en hebben zo een fundamentele expertise aangelegd. De variatie zit voornamelijk bij socio-preventieve actoren, die vooral vanuit hun werkveldervaring deelnemen. Dit ondersteunt de visie van Haugstvedtv & Tuastad (2023).

Vertrouwen wordt in de literatuur onderverdeeld in calculatief, kennisgebaseerd, relatiegebaseerd en identificatie-gebaseerd vertrouwen (Solhejll et al., 2022; Gill & Thompson, 2017). Empirische bevindingen tonen aan dat vertrouwen in Blankenberge hoofzakelijk relatiegebaseerd is, dankzij langdurige samenwerkingsverbanden. Oostende en Roeselare vertonen kenmerken van kennisgebaseerd vertrouwen, waarbij informatie tijdens regelmatig overleg wordt gedeeld. Hoewel Oostende door de COVID-19-pandemie een terugval heeft ervaren, kan het vertrouwen groeien naarmate er meer overleg plaatsvindt. In De Panne en de AG domineert calculatief vertrouwen, gezien de beperkte frequentie en de vroege ontwikkelingsfase van hun samenwerking.

[18] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

Uit de mechanismen valt op dat rechtstreeks contact als essentieel gezien wordt. Dit contact kan zowel formeel zijn via LIVC-R-overleg als informeel via de telefoon op dagelijkse basis. Door die persoonlijke interacties worden individuen meer dan slechts contactpersonen gezien, wat cruciaal is om dergelijke gevoelige informatie te delen. Duidelijke afspraken vormen de basis voor verdere vertrouwensopbouw, waarbij wederkerigheid een versterkend effect heeft. Stabiliteit binnen samenwerkingen is slechts bij één gemeente gerealiseerd, al geven anderen aan dat stabiliteit een belangrijke component is. Een gebrek daaraan leidt namelijk tot herhaalde opstartproblemen en belemmert de opbouw van langdurige professionele relaties. Deze problematiek is ook erkend door Sloper (2004). Ondanks dat er een algemeen positief beeld van samenwerking heerst, benadrukken respondenten dat slechts één geval van vertrouwensmisbruik de werking ernstig kan schaden. Dit ondersteunt het idee dat vertrouwen aan de basis ligt van deze complexe samenwerking (De Waele & Van Mele, 2022b).

Uit de resultaten blijkt dat er diverse redenen zijn voor eventueel wantrouwen van de respondenten, waarbij de verschillen samen blijken te gaan met de beroepssituatie. *Information officers* benadrukken dat de gevoeligheid van bepaalde informatie de voornaamste reden is voor terughoudendheid, terwijl bij de socio-preventieve actoren eerder zorgen over schending van het beroepsgeheim en reputatieschade domineren. De *information officer* neemt deel aan zowel de LIVC-R als het LTF. De duale rol verreist een constante afweging over welke casussen op welk overleg behandeld zullen worden. Kortom, vertrouwen vormt de hoeksteen van effectieve samenwerking, waarbij persoonlijke interacties en stabiliteit als cruciale factoren dienen. Wantrouwen, hoe gering ook, kan echter een disproportionele impact hebben op de gehele samenwerking (Gill & Thompson, 2017).

5.2 Contextuele verschillen

De tweede vraag spitst zich toe op de contextuele verschillen van de LIVC-R's per gemeente en luidt als volgt: '*Welke invloed hebben externe factoren op de samenwerking tussen beide partners?*'. Externe factoren blijken cruciaal te zijn, waarvan één van de belangrijkste de beschikbare middelen zijn (Jamal et al., 2023). Dit stemt overeen met de bevindingen die Ellis et al. (2021) maakten. Zo blijkt dat kleinere gemeenten inderdaad minder toegang hebben tot subsidies en ondersteuning vanuit de Vlaamse Overheid, wat een ongelijk speelveld creëert. Indirect resulteert dat ook in een veranderende samenstelling van de LIVC-R. De meeste gemeenten maken daarom gebruik van de interne, lokale expertise die voor handen is. In Roeselare daarentegen gebruiken ze consequent een externe expertenpool, waar de stad ook

zelf extra middelen voor uitreikt. De verschillen in toegang tot expertise kunnen een directe invloed hebben op de effectiviteit van de samenwerking. De bevindingen van Ellis et al. (2021) rondom de geschiedenis van radicalisering blijken ook relevant. Roeselare, als centrumstad, heeft een specifieke functie binnen dit thema ontwikkeld en is de enige stad waar een gemeentelijke ambtenaar zich exclusief op radicalisering richt. Dit betekent echter niet dat radicalisering elders afwezig is. Kleinere en landelijke gemeenten signaleren steeds meer casussen, variërend van politieke en religieuze tot online radicalisering. Deze trend sluit aan bij de recente inzichten van OCAD (2024).

De politieke context blijkt eveneens een relevante factor (Wimelius et al., 2018). Hoewel er geen ingrijpende politieke verschuivingen zijn geweest, heeft de overgang naar een nieuwe legislatuur in sommige gevallen geleid tot logistieke veranderingen. Dit gaat bijvoorbeeld over een verminderde frequentie van overlegmomenten, vooral in de beginfase van een nieuwe burgemeester. Het kan te maken hebben met het feit dat nieuwe burgemeesters tijd nodig hebben om zich eerst algemeen in te werken, wat de voortgang van de samenwerking tijdelijk kan vertragen. Alle burgemeesters blijven veiligheid wel als een prioriteit zien voor hun gemeente. Wettelijk gezien dient de burgemeester de LIVC-R voor te zitten, al is dat in de praktijk nooit het geval[19]. Aangezien een andere actor dan de burgemeester het LIVC-R voorzit is er wel steeds continuïteit, vermits er niet steeds iemand opgeleid dient te worden.

De literatuur stelt dat lokale invloeden kunnen zorgen voor een verandering in de casuïstiek (Ellis et al., 2021; OCAD, 2024). Empirische evidentie staat hier haaks op. De casuïstiek wordt in de gemeenten namelijk minder door lokale veranderingen beïnvloed, maar eerder door globale politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, wat de theoretische bevindingen van Jamal et al. (2023) ontkracht. Actuele veranderingen zorgen voor een verhoogde bewustwording bij de deelnemende actoren, wat resulteert in groeiende signalisatie rond bepaalde thematieken en radicaliseringsvormen. Geen enkele van de gemeenten stelt prioriteiten in de casussen die ze behandelen.

[19] Wet van 30 juli 2018 tot oprichting van de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, *BS* 14 september 2018.

Een laatste belangrijk aandachtspunt is het gebrek aan systematische evaluatie en afstemming van de nationale beleidskaders op de lokale context (Meines, 2017). Hoewel sommige LIVC-R's al zo'n tien jaar actief zijn, worden evaluatie-instrumenten, zoals EMMASCAN, nauwelijks toegepast (Hardyns et al., 2022a). Hoewel de evaluatie-tool een laagdrempelige manier biedt om de evaluatielacune aan te pakken, wordt dit voorlopig niet vaak geïmplementeerd. Het belemmert structureel leren en het identificeren van verbeterpunten.

5.3 Beperkingen van het onderzoek

West-Vlaanderen telt 62 gemeenten, waarvan in dit onderzoek slechts vijf gemeenten bevraagd. Vier van deze gemeenten maken deel uit van meergemeentezones, uiterlijk zijn er overkoepelend elf gemeenten bevraagd. Hierdoor is het niet mogelijk om op basis van deze gegevens algemene uitspraken te doen over West-Vlaanderen. De data zijn evenmin generaliseerbaar naar andere provincies, aangezien de radicaliseringscontext sterk kan verschillen (Ellis et al., 2021). Om de socio-preventieve actoren beter te vertegenwoordigen en de visie van terughoudende partijen in kaart te brengen, zou het waardevol kunnen zijn om bijkomende actoren zoals vertegenwoordigers van CLB, OCMW of scholen te bevragen. Het wordt echter bemoeilijkt door het heersende wantrouwen jegens de LIVC-R, waardoor deze actoren moeilijker te enthousiasmeren zijn om deel te nemen. Toekomstig onderzoek kan zich richten op het gehele grondgebied van België en een bredere groep actoren omvatten.

5.4 Aanbevelingen

Uit de resultaten van dit onderzoek komen relevante onderzoekspaden naar voren die verdere verkenning verdienen. Ten eerste kan vervolgonderzoek zich richten op de ondersteuning die de Vlaamse Overheid biedt aan gemeenten. Hierbij kan specifiek gekeken worden naar de aanzienlijke discrepantie in ontvangen middelen, evenals naar het feit dat niet alle gemeenten op de hoogte lijken te zijn van de beschikbare standaardsteun.

Een ander belangrijk thema dat herhaaldelijk naar voren komt, betreft evaluatie. Hoewel drie van de vijf gemeenten aangeven bekend te zijn met de EMMASCAN, wordt deze tool door geen enkele gemeente toegepast. Het kan daarom waardevol zijn om na te gaan in welke mate gemeenten die wel evaluaties hebben uitgevoerd, verschillen in de werking van hun LIVC-R. Het laat toe om te begrijpen hoe evaluaties de functionaliteit van deze overlegsystemen beïnvloeden.

Tot slot kan een onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van provinciaal overleg voor LIVC-R's interessant zijn. Het zou een grote meerwaarde kunnen bieden, vermits veel gemeenten aangeven dat online radicalisering wel belangrijker wordt, ook al ligt dat buiten de fysieke grenzen van die gemeenten. Een dergelijk overlegorgaan, vergelijkbaar met een LTF, maar dan met een preventieve focus, kan coördinatoren in staat stellen om *best practices* uit te wisselen en casussen efficiënter aan te pakken.

6. Conclusie

Ondanks enkele beperkingen levert deze studie waardevolle inzichten in de hedendaagse LIVC-R werking.

Het onderzoek toont aan dat de openheid van de wet aanzienlijke functioneringsverschillen tussen gemeenten mogelijk maakt. Vertrouwen is een cruciale pijler in de samenwerking tussen politionele en socio-preventieve actoren en ligt aan de basis van een doeltreffende werking. Hoewel het vertrouwen in de meeste LIVC-R's positief wordt beoordeeld, blijven indirecte vormen van wantrouwen de samenwerking beïnvloeden, wat de stabiliteit ondermijnt.

Externe factoren, zoals de beschikbaarheid van middelen en de politieke context, blijken eveneens van cruciaal belang. Verschillen in toegang tot expertise en middelen leiden namelijk tot variaties in de effectiviteit van de LIVC-R's. Hoewel ook lokale politieke veranderingen een indirecte invloed hebben, wordt de werking van LIVC-R's duidelijk mee bepaald door mondiale geopolitieke ontwikkelingen en maatschappelijke trends.

Een opvallend aandachtspunt is het blijvende gebrek aan systematische evaluatie. Ondanks de beschikbaarheid van het EMMASCAN-traject, wordt dit nauwelijks toegepast, wat structureel leren en verbeteringen doorvoeren verhindert.

Tot slot zijn er nieuwe knelpunten geïdentificeerd zoals grensoverschrijdende casuïstiek waarvoor oplossingen voorlopig uitblijven. Deze bevindingen vormen een belangrijke basis voor verdere beleidsontwikkeling en toekomstig onderzoek naar de optimalisatie van de LIVC-R-werking in Vlaanderen.

7. Bibliografie

7.1 Grijze Literatuur

Belfius (z.d). *Samenstelling van de clusters: Vlaanderen.* Belfius. https://www.belfius.be/imagingservlet/GetDocument?src=mifid&id=EEPSTUDCLUVLA_NL

De Mesmaeker, M. (2022). *Jaarverslag 2022 van de Federale Politie* https://www.politie.be/jaarverslag-federalepolitie/sites/jaarverslag/files/files/2024-02/00_JV2022_Federale_Politie.pdf

De Waele, M., & Gebhard, J. (2021). *Draaiboek LIVC R: In 7 stappen naar een succesvolle lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme*. Geraadpleegd op 17 oktober 2024 van https://www.vvsg.be/Leden/Radicalisering/Draaiboek%20LIVC-R.pdf

EMMASCAN (z.d.). *Instructions for using the tool*. Geraadpleegd op 21 februari 2025, van https://emmascan.eu/default.aspx

Federale Overheidsdienst Justitie (2022). *Kadernota Integrale Veiligheid 2022-2024*. Federale Overheidsdienst Justitie. https://justitie.belgium.be/sites/default/files/Publicatie%20KIV%20NL.PDF

Federale Politie. (2023). *Politiële criminaliteitsstatistieken: Vlaams Gewest*. {Data set}. https://www.politie.be/statistieken/sites/statspol/files/statistics_files_upload/Criminalit%C3%A9%20-%20Criminaliteit/2023_T04/crimi_nl/01_Rapporten/02_Gewesten/rapport_2023_trim4_gew_Vlaams_Gewest_nl.pdf

Federale Politie. (z.d.). *Centrale directie van de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit*. Federale Politie. Geraadpleegd op 16 november 2024, van https://www.politie.be/5998/nl/over-ons/federale-gerechtelijke-politie/centrale-directie-van-de-bestrijding-van-de-zware-en

Goethals, M. (2025, 28 januari). *Angstaanjagend: online geradicaliseerde jongeren koesteren wrok tegen het diverse Brussel*. BRUZZ. Geraadpleegd op 15 februari 2025, van https://www.bruzz.be/actua/justitie/hoe-gevaarlijk-zijn-kinderen-met-extreme-gedachten-2025-01-28

LGE. (2025, 16 februari). *Dader steekpartij in Oostenrijk was geradicaliseerde aanhanger van IS*. De Morgen. Geraadpleegd op 17 februari 2025, van https://www.demorgen.be/snelnieuws/dader-steekpartij-in-oostenrijk-was-geradicaliseerde-aanhanger-van-is~b19600bf/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

OCAD. (2021). *Strategische Nota: extremisme en terrorisme: Naar een multidisciplinaire aanpak in België*. OCAD. https://ocad.belgium.be/wp-content/uploads/2021/09/Strategische-Nota-Extremisme-en-Terrorisme.pdf

OCAD. (2022). *Strategie T.E.R. Verduidelijkende nota over de LIVC-R.* OCAD. https://ocad.belgium.be/wp-content/uploads/2024/01/Verduidelijkende_nota_LIVC-R_WEB.pdf

OCAD. (2024). *Connecting the dots.* Students@cuta2024, Brussel, België.

Pauwels, A. & De Waele, M. (2022). *De lokale aanpak van radicalisering: hoe toekomstbestendig is de LIVC R?*. Vlaams Vredesinstituut. https://vlaamsvredesinstituut.eu/factsheet/de-lokale-aanpak-van-radicalisering-hoe-toekomstbestendig-is-de-livc-r/

Vlaamse Overheid. (z.d.). *Projecten: Expertenpool gewelddadige radicalisering/ extremisme.* Vlaamse Overheid: Radicalisering en Polarisatie. Geraadpleegd op 5 December 2025, van https://www.vlaanderen.be/radicalisering-en-polarisatie/projecten/expertenpool-gewelddadige-radicalisering-extremisme

Vlaamse Regering (2025). *Beslissingen van de Vlaamse Regering*. Vlaamse Overheid. https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1744185369/repositories-prd/Actuele_analyse_-_Beslissing_Vlaamse_Regering_jdqkmp.pdf.

VVSG. (2022). *Rapport ledenbevraging radicalisering en polarisering 2022*. VVSG. https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/ledenbevraging-2022

Yarmey, N. (2020, Juli). *How To Transcribe Interviews Like A Pro*. EVAL Academy. Geraadpleegd op 8 Februari 2025 van, https://www.evalacademy.com/articles/how-to-transcribe-interviews-like-a-pro

7.2 Academische literatuur

Beyens, K., Kennes, P. & Tournel, H. (2018). Mijnwerkers of ontdekkingsreizigers? Het kwalitatief interview. In T. Decorte & D. Zaitch (Eds.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 187-220). Acco. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002521261

Bijleveld, C. (2013). Beschrijving en analyse van gegevens. In C. Bijleveld (Ed.), *Methoden en technieken van onderzoek in de criminologie* (pp. 269-317). Boom Lemma. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002764636

Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human development. *American Psychologist, 32*(7), 513–531. https://doi.org/10.1037/0003-066X.32.7.513

Bures, O. (2010). Perceptions of the Terrorist Threat among EU Member States. *CEJISS*, *46*(1), 51-80. https://www.academia.edu/6170025/Perceptions_of_the_Terrorist_Threat_among_EU_Member_States?source=swp_share

Coolsaet, R. (2019). Radicalization : the origins and limits of a contested concept. In N. Fadil, M. de Koning, & F. Ragazzi (Eds.), *Radicalisation in Belgium and the Netherlands : critical perspectives on violence and security* (pp. 29–51). I.B. Tauris.

Decorte, T. (2018). Het kwalitatieve data-analyse. In T. Decorte & D. Zaitch (Eds.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 463-510). Acco. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002521261

De Shalit, A., & Roots, K. (2023). The Anti-trafficking Security Assemblage: Examining Police and NGO Cooperation, Negotiation, and Knowledge Production in Ontario, Canada. *Feminist Legal Studies*, *32*, 309-326. https://doi.org/10.1007/s10691-023-09536-7

De Waele, M. & Van Mele, K. (2022a). Case Management and Information Sharing Within Multi-Agency Networks in the Field of P/CVE. In W. Hardyns, N. Klima & L. Pauwels (Eds.), *Evaluation and mentoring of the multi-agency approach to violent radicalisation* (125-129). Maklu. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:003065241

De Waele, M. & Van Mele, K. (2022b). Hierarchy and Cooperation Within Multi-Agency in Networks in the Field of P/CVE. In W. Hardyns, N. Klima & L. Pauwels (Eds.), *Evaluation and mentoring of the multi-agency approach to violent radicalisation* (118-124). Maklu. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:003065241

Dorme, L., Klima, N., Pauwels, L. & Hardyns, W. (2022). A Systematic Literature Review on Evaluating Multi-Agency Working in the Domain of Radicalisation and Violent Extremism. In W. Hardyns, N. Klima & L. Pauwels (Eds.), *Evaluation and mentoring of the multi-agency approach to violent radicalisation* (20-42). Maklu. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:003065241

Eijkman, Q., & van de Weert, A. (2021). In Every Artery of Society? How Dutch Community Police Officers Perceive Their Role in Early Detection of Violent Extremism among Youth. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, *15*(2), 1144-1157. https://doi.org/10.1093/police/paaa038

Ellis, B. H., Miller, A. B., Schouten, R., Agalab, N. Y., & Abdi, S. M. (2020). The Challenge and Promise of a Multidisciplinary Team Response to the Problem of Violent Radicalization. *Terrorism and Political Violence*, *34*(7), 1321–1338. https://doi.org/10.1080/09546553.2020.1777988

Ellis, B., Miller, A., Sideridis, G.,Frounfelker, R., Miconi, D., Abdi, S. Aw-Osman, F., & Rousseau, C. (2021). Risk and Protective Factors Associated With Support of Violent Radicalization: Variations by Geographic Location. I*nternational Journal of Public Health*, *66*, 1-10. https://doi.org/10.3389/ijph.2021.617053

Gander-Zaucker, S., Unwin, G. L. & Larkin, M. (2022). The Feasibility and Acceptability of an Experience-Based Co-Design Approach to Reducing Domestic Abuse. *Societies*, *12*(3), 93-109. https://doi.org/10.3390/soc12030093

Gill, R. & Thompson, M. M. (2017). Trust and Information Sharing in Multinational-Multiagency Teams. In I. Goldenberg, J. Soeters & W. H. Dean (Eds.), *Information Sharing in Military Operations* (pp 81-100). Springer International Publishing Switzerland.

Hardyns, W. & Bruggeman, W. (2016). De aanpak van radicalisering en terrorisme door Belgische en internationale overheden. In W. Hardyns & W. Bruggeman (Eds.), *Radicalisering en terrorisme : van theorie naar praktijk* (pp. 11-31). Maklu. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002250150

Hardyns, W., Klima, N., Dorme, L., Vandaele, B. & Pauwels, L. (2022a). Developing a Self-Evaluation Tool Focusing on Multi-Agency Working for Local Practitioners in the Area of Violent Extremism. In W. Hardyns, N. Klima & L. Pauwels (Eds.), *Evaluation and mentoring of the multi-agency approach to violent radicalisation* (89-92). Maklu. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:003065241

Hardyns, W., Klima, N. & Pauwels, L. (2022b). General Introduction. In W. Hardyns, N. Klima & L. Pauwels (Eds.), *Evaluation and mentoring of the multi-agency approach to violent radicalisation* (13-15). Maklu. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:003065241

Haugstvedt, H., & Tuastad, S. E. (2023). “It Gets a Bit Messy”: Norwegian Social Workers’ Perspectives on Collaboration with Police and Security Service on Cases of Radicalisation and Violent Extremism. *Terrorism and Political Violence*, *35*(3), 677-693. https://doi.org/10.1080/09546553.2021.1970541

Hennau, S. (2022). Kwalitatief onderzoek voeren in de praktijk : tips & tricks voor criminologen en andere sociale wetenschappers. In L. Breuls & J. Bougrine (Eds.), *Kwalitatief onderzoek voeren in de praktijk : tips & tricks voor criminologen en andere sociale wetenschappers* (pp.191-210). ASP.

Jamal, J., Abdul Khanan, M. F., Md Din, A. H., Umar, H. A., & Mohammad Aslam, M. M. (2023). A Systematic Review of The Recent Geospatial Approach in Addressing Spatially-Related Radicalism And Extremism Issues. *International Journal of Built Environment and Sustainability*, *10*(3), 37–49. https://doi.org/10.11113/ijbes.v10.n3.1112

Jaspers, Y. & Christiaens, J. (2022). Kwalitatief onderzoek voeren in de praktijk : tips & tricks voor criminologen en andere sociale wetenschappers. In L. Breuls & J. Bougrine (Eds.), *Kwalitatief onderzoek voeren in de praktijk : tips & tricks voor criminologen en andere sociale wetenschappers* (pp.105-128). ASP.

Knott, E., Hamid Rao, A., Summers, K., Teeger, C. (2022). Interviews in the social sciences. *Nat Rev Methods Primers*, *2*(73) https://doi.org/10.1038/s43586-022-00150-6

Maso, I. (1987). Het verzamelen van gegevens. In I. Maseo (Ed.), *Kwalitatief onderzoek* (pp. 50-71). Boom. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:000139326

Mazerolle, L., Cherney, A., Eggins, E., Hine, L., & Higginson, A. (2021). Multiagency programs with police as a partner for reducing radicalisation to violence [Review]. *Campbell Systematic Reviews*, *17*(2), 1-88. https://doi.org/10.1002/cl2.1162

Meines, M. (2017). Local Strategy: Elements of An Effective Local Action Plan to Prevent Radicalisation and Violent Extremism. In D. Muro (Ed.), *Resilient Cities. Countering Violent Extremism at Local Level* (pp. 99-104). CIDOB. https://www.cidob.org/sites/default/files/2024-11/99-104_MARIJE%20MEINES.pdf

Mortelmans, D. (2018). Het kwalitatief onderzoeksdesign. In T. Decorte & D. Zaitch (Eds.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 81-128). Acco. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002521261

Mortelmans, D. (2020). Data verzamelen door te interviewen. In D. Mortelmans (Ed.), Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden (pp. 219-253). Acco. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002971562

Shorrock, S., McManus, MM., Kirby, S. (2020). Practiner perspectives of multi-agency safeguarding hubs (MASH). *Journal of adult protection*, *22*(1), 9-20. https://doi.org/10.1108/JAP-06-2019-0021

Siti Roshaidai, MA. (2018). Ethical Considerations in Qualitative Study. *International Journal of Care Scholars*, *1*(2), 30-33. https://doi.org/10.31436/ijcs.v1i2.82

Sloper, P. (2004). Facilitators and barriers for co-ordinated multi-agency services. *Child: Care, Health and Development*, *30*(6), 565-740. https://doi.org/10.1111/j.1365-2214.2004.00468.x

Small, M. (2009). 'How many cases do I need?' On science and the logic of case selection in field-based research. *Ethnography*, *10*(1), 5-38. https://doi.org/10.1177/1466138108099586

Solhejll, R., Sivenbring, J., Kangasniemi, M., Kallio, H., Wilchen Christensen, T., Haugstvedt, H. & Magnæs Gjelvik, I. (2022). Experiencing trust in multiagency collaboration to prevent violent extremism: A Nordic qualitative study. *Journal for Deradicalization*, *32*, 164-191. https://phs.brage.unit.no/phs-xmlui/bitstream/handle/11250/3028974/experiencing_trust.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Vander Laenen, F., & O'Gorman, A. (2016). Ethische aspecten van het kwalitatief onderzoek. In T. Decorte & D. Zaitch (Eds.), *Kwalitatieve methoden en technieken in de criminologie* (pp. 555–586). Acco. https://lib.ugent.be/catalog/pug01:8520611

Vergani, M., Iqbal, M., Ilbahar, E., & Barton, G. (2018). The Three Ps of Radicalization: Push, Pull and Personal. A Systematic Scoping Review of the Scientific Evidence about Radicalization Into Violent Extremism. *Studies in Conflict & Terrorism*, *43*(10), 854-893. https://doi.org/10.1080/1057610X.2018.1505686

Ware, A., Kelly, L. M., & Barton, G. (2023). Development NGO responses to countering violent extremism and hate. *Conflict, Security & Development*, *23*(5), 367-383. https://doi.org/10.1080/14678802.2023.2283335

Webster, S., Lewis, J. & Brown, A. (2014). Ethical in Qualitative Research. In J. Ritchie & J. Lewis (Eds.), *Qualitative research practice : a guide for social science students and researchers* (pp. 77-107). Sage. https://lib.ugent.be/catalog/rug01:002394956

Wimelius, M. E., Eriksson, M., Kinsman, J., Strandh, V., & Ghazinour, M. (2018). What is Local Resilience Against Radicalization and How can it be Promoted? A Multidisciplinary Literature Review. *Studies in Conflict & Terrorism*, *46*(7), 1108–1125. https://doi.org/10.1080/1057610X.2018.1531532

8. Bijlagen

8.1 Topiclijst

Categorie 1: Informatie over de geïnterviewde persoon en LIVC-R zelf

- Functie
- Hoeveel deelnames aan LIVC-R
- Hoeveel actoren doen mee
    - Welke actoren
        - Opleidingen om aan detectie van radicalisering te doen, bepaalde assessment tools
    - Regelmatige veranderingen (stabiliteit)
- Prioriteiten in casussen
- Hoeveelheid casussen
    - Voornaamste onderwerpen

Categorie 2:Samenwerking en vertrouwen

- Vertrouwen opbouwen tussen actoren
    - Mechanismen voor het opbouwen van vertrouwen : communicatie en samenwerkingservaringen
    - Specifieke rollen van politie en maatschappelijke middenveldorganisaties in het opbouwen van vertrouwen
    - Voorbeelden van succesvolle samenwerking en wat deze mogelijk maakte
- Gebrek aan vertrouwen
    - Factoren die wantrouwen veroorzaken: verschillen in doelen, percepties, werkmethoden
    - Interne spanningen binnen de verschillende diensten en de impact op de externe relaties
- Gevolgen van het (laag) niveau van vertrouwen
    - Effecten op informatie-uitwisseling binnen LIVC-R: vertragingen, onvolledigheid of terughoudendheid
    - Impact op besluitvorming: conflicten en ineffectieve interventies
    - Casussen waarin gebrekkig vertrouwen leidde tot problemen of inefficiënties

Categorie 3: Effectiviteit en contextuele verschillen

- Gemeentelijke verschillen: omvang en middelen
    - Invloed van beschikbare middelen (financieel, personeel, infrastructuur) op de werking van LIVC-R
        - Gebruik van Assessmenttools
    - Verschillen in samenstelling van LIVC-R en hoe dit de dynamiek beïnvloedt.
        - Uit hoeveel personen bestaat de LIVC-R, voornaamste deelnemers
- Invloed van gemeentegrootte op samenwerking
    - Complexiteit van de casussen
    - Frequentie van overleg
- Nationale kaders en lokale toepassing
    - Hoe nationale richtlijnen voor radicaliseringspreventie worden geïnterpreteerd door LIVC-R
    - Spanningen tussen nationale beleidsdoelen en lokale prioriteiten

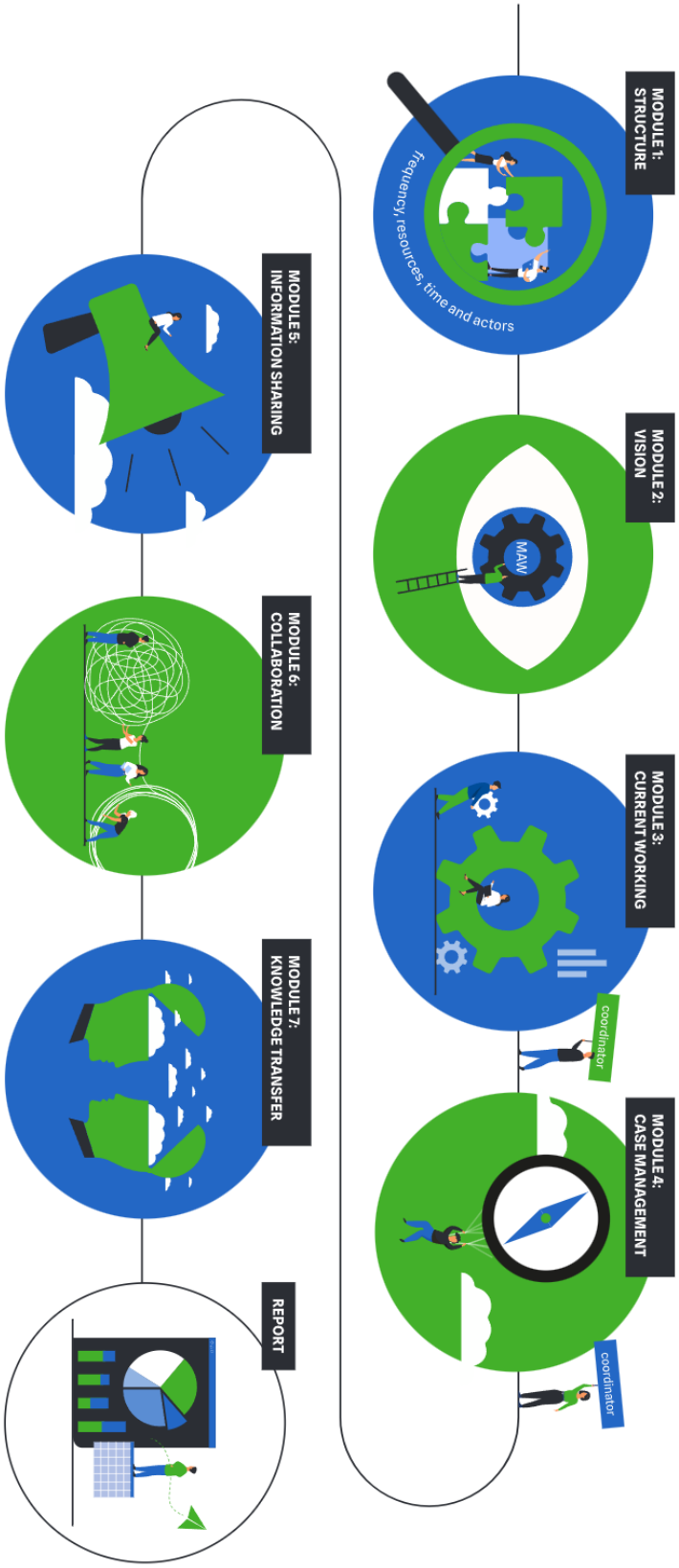
    -
- Variatie in radicalisering en extremisme
    - Typologieën van radicalisering: religieus, ideologisch, sociaal-economisch gemotiveerd
        - Hoeveel gewelddadig gemotiveerd
    - Gemeentelijke factoren die variatie beïnvloeden (demografie, sociale cohesie, politieke context

(Optionele) Categorie 4: Slapend LIVC-R

- Factoren die bijdragen aan de inactiviteit van uw LIVC-R
    - Wat is de reden dat u een slapend LIVC-R heeft
    - Eventueel middelen te kort
- Het algemene vertrouwen tussen de politionele en middenveld diensten
    - Is dit een hinderpunt
        - Zo ja, is dit de reden waarom de LIVC-R slapend is
        - Zou dit voor problemen kunnen zorgen wanneer er nood is aan een LIVC-R
        - Zijn er concrete incidentie of situaties geweest die het vertrouwen beïnvloed hebben
- Hoe verloopt de algemene communicatie tussen politie en middenvelddiensten?
    - Eventuele verbeterpunten
- Denkt u dat een actieve LIVC-R een nut kan hebben in de aanpak van gewelddadig extremisme in uw gemeente
- Is uw slapend LIVC-R klaar voor een eventuele opstart
    - Indien er een probleem zou zijn kunt u dan voldoende adequaat op elkaar inspelen
    - Zijn er voldoende middelen
    - Is er een bepaalde noodprocedure

Categorie 5: Synthese en aanbevelingen

- Evaluatie
    - EMMASCAN
- Optimalisatie van samenwerking
    - Succesfactoren voor effectieve samenwerking in verschillende gemeentelijke contexten
    - Aanbevolen strategieën om vertrouwen te herstellen of op te bouwen tussen actoren
    - Manieren om informatiedeling te verbeteren zonder vertrouwensbreuken
- Context specifieke aanbevelingen
    - Aanpassingen aan nationale kaders om beter aan te sluiten op lokale noden
    - Specifieke suggesties voor kleine versus grote gemeenten in Vlaanderen
- Preventieve maatregelen tegen radicalisering
    - Belang van samenwerking voor vroegtijdige signalering van radicalisering
    - Hoe vertrouwen en middelen samenkomen in een effectief preventiemodel

MODULE 1: STRUCTURE
frequency, resources, time and actors
MODULE 2: VISION
MAW
MODULE 3: CURRENT WORKING
coordinator
MODULE 4: CASE MANAGEMENT
coordinator
MODULE 5: INFORMATION SHARING
MODULE 6: COLLABORATION
MODULE 7: KNOWLEDGE TRANSFER
REPORT

(EMMASCAN, z.d.)